

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἴατρος

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ

Γ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ, Δ. ΠΑΓΙΖΗΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ νευροψυχώσεις καὶ ὁ νεώτερος πολιτισμὸς ὑπὸ Νικολάου Νικολοῦδη.— Δὲν ἴσταν (ποίημα) ὑπὸ Νίκου Γούζαρη.— Γεωλογικὴ ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς χώρας ὑπὸ Κωνσ. Μητσοπούλου.— Ἡ ὄστερία παρὰ τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ ὑπὸ Σωτηρ. Λάμψα.— Περὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων ὑπὸ Σπυρ. Μηλιαράκη.— Εἰς τὸν νεοφώτιστον ἀνεψιὸν μου Γιαννάκην Καζιλάρην (ποίημα) ὑπὸ Νίκου Γούζαρη.— Αἱ γυναῖκες καὶ ὁ σιθηδόδεσμος ὑπὸ Α. Μωρέτη.— Ὁ ἀλκοολισμὸς ὑπὸ Γεωρ. Βεθανοπούλου.— Διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως κ. Σ. Στάην ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως.— Ὀλιγόστιχα.

Περιέχονται δὲ εἰκόνες κ. κ. R. Ross, καὶ Σπ. Σπυριδωνίδη.

ΕΤΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Η΄.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

Ἐκαστον τεῦχος τιμᾶται λεπτὰ 60

Γραφεῖα ὁδὸς Βαλτετσίου 23

ΤΙΜΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δ' εν έτος δρ. 7
δι' έξ μήνας » 4
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δι' εν έτος φρ. χρ. 8

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΑΘΗΝΑΙ
Όδος Βαλτετσίου 23

Τα χειρόγραφα δέν επι-
στρέφονται.
Άγγέλεται πών νέον βι-
βλιον, τοῦ όποίου άποστέλ-
λεται εις τό γραφείον εν άν-
τίτυπον.

Πάσα αίτησις πρός έγγραφήν συνοδεύεται άπαραιτήτως υπό τοῦ άντιτίμου εις
Τραπεζ. ή Ταχυδρομικήν έπιταγήν, πρός τόν κ.

Γ. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΝ
Όδος Βαλτετσίου άριθ. 23

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
Ν. Φ. ΣΚΛΕΠΑ
Έν Αθήναις

Προμηθεύεται άπαντα τά χημικά προϊόντα
έν τών καλλιτέρων καταστημάτων Άγγλίας και
Γαλλίας. Συλλογή χειρουργικών Έργαλείων,
κηλεπιδέμων κ.λ.π. πλουσία συλλογή ειδών
βιομηχανίας και φωτογραφίας.

Όλα τά φαρμακευτικά είδη εις τιμάς άκα-
ταγωνίστους.

Όδος Εύρυπίδου και Μενάνδρου.

ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ
ΚΑΙ
ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ι. Σ. ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗΣ

Υφηγητοῦ τοῦ Έθν. Πανεπιστημίου

Θεραπεύει τήν Χωλότητα, Ραχίτιδα, Φυμα-
τίωσιν όστέων, Παραλύσεις ός και Χειρουργ.
Παθήσεις τών Παιδών, ήτοι Κήλας, Σκολιό-
ειδίτιδα κ.τ.λ.

Χειρουργείον, Έργαστήριον Άκτινων Ραίντ-
γκεν, Ηλεκτρισμῶν, Θερμοαερολόουτρων, Με-
θόδον Bier κ.τ.λ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ όρθοπ. μηχανημάτων, κορ-
σέδων, Τεχνητῶν μελῶν, μετά Εδρωπαίων
Άρχιμηχανοϋργῶν.

Διαμύκτια έσωτερικῶν άσθενῶν

Όροι έπισκέψεως 3—5 μ. μ.

Όδος Πανεπιστημίου και Θεμιστοκλέους
(Πλατεία Όμονοίας)

Ό Ιατρος κ. Α. ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΣ ειδικῶς
άσκηθεις έν Βιέννη και Παρισίοις επί έπταε-
τιαν εις τά νοσήματα θυός, λάρυγγος και ότων
δέχεται 8—10 και 3—5 όδος Πειραιῶς 25.

ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΧΑΡΙΔΑΟΥ ΓΚΙΚΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

άριστούχον διδάκτορος τής Νομικής

ΕΤΟΣ Γ'.

Όδος Μαυρομυχάλη 26

ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
«CONTINENTAL»
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

Έν τή Πλατεία Καραϊσκάκη

Διευθυνόμενον υπό τοῦ κ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΒΑΝΔΩΡΟΥ

Τό επί τής όδοῦ Έρμού άριθ. 10 Φωτο-
γραφείον τοῦ κ. Ε. Ξανθοπούλου, εινε
τό μόνον τέλειον και εργαζόμενον ελικρινῶς.
Άρχεί μία έπίσκεψις.

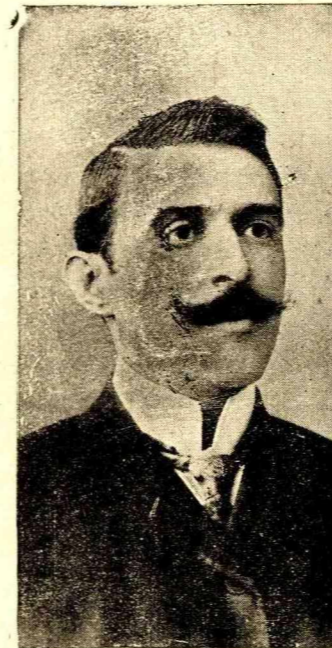
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Έτος Α'.

Τεύχος 8ον

Νοέμβριος 1908

ΣΠΥΡΟΣ Ι. ΣΠΥΡΙΔΩΝΙΔΗΣ

Υποδιευθυντής τής «Άστραπής».

Δημοσιογράφος άπό τούς παλαιότερους. Μο-
λονότι δέν έχει συμπληρώσει άκόμη τό τρια-
κοστόν του έτος, άριθμεῖ όπίσω του όλοκλή-
ρου δωδεκαετίας δημοσιογραφικήν ζώνη και
δρασίην. Έργασθεις επί πενταετιαν ός συν-
τάκτης εις διαφόρους Άθηναικάς έφημερίδας,
άνέλαβε κατόπιν άπό τής ηλικίας 23 έτων
τήν διεύθυνσιν έφημερίδων, χρηματίδας άλ-
ληλοδιαδόχως ός Άρχισυντάκτης τοῦ «Νεολό-
γου Κων)πόλεως—Άθηνῶν», τοῦ «Άστρεος»,
τής «Άκροπόλεως», τής «Άστραπής».

Ήδη εις τό πλευρόν τοῦ κ. Κων. Γιολλάδη
εργαζόμενος ός Υποδιευθυντής τής «Άστρα-
πής», έχει κατακτήσει τάς συμπαθείας όλου

τοῦ άναγινώσκοντος αὐτόν εκλεκτοῦ κοινοῦ
τῆς συναδέλφου.

Εις τό φιλολογικόν του ενεργητικόν ό κ.
Σπυριδωνίδης έχει τάς «Άναμνήσεις τῆς
Σκλαβιάς», έντυπώσεις δηλαδή τάς όποιάς ά-
πεκόμισεν εκ τῆς καταληφθεισῆς μετά τόν πό-
λεμον τοῦ 97 υπό τών Τούρκων Θεσσαλίας,
εις τήν όποιαν ειχεν διαμείνει τότε ός μυ-
στικός άπεσταλμένος τοῦ «Σκριπ» και τά τε-
λευταίον εκδοθέντα «Μακεδονικά Διηγήμα-
τά» του.

Ήδη ό κ. Σπυριδωνίδης δημοσιεύει εις τήν
«Άστραπήν» σειράν ώραιωτάτων πρωτοτύπων
μυθιστορημάτων. Έκ τούτων δυνάμεθα νά άνα-
φέρωμεν εύφήμως τήν «Σαγνεύτριαν», τήν
«Σαλώμην», τό «Άσπρο Φάντασμα», τήν «Άρ-
χοντοπούλαν τῆς Κρήτης» και τόν «Όθέλλον».

Τοῦ κ. Σπυριδωνίδου πρωτότυπον έργον
εύελπιστεῖ ότι θά εύρεθῆ εις τήν εύχάριστον
θέσιν νά δημοσιεύσῃ προσεχῶς και ή «Πανελ-
λήνιος Έπιθεώρησις».

ΑΙ ΝΕΥΡΩΨΥΧΩΣΕΙΣ

ΚΑΙ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ

Ίατροῦ

Καλοῦμεν νευρώσεις τάς νόσους εκείνας τοῦ
νευρικοῦ συστήματος, ζί όποῖαι μέχρι σήμερα
τούλάχιστον δέν παρουσιάζουσιν αλλοιώσεις
παθογενωμικάς καταφανῶς και σταθεράς, εἴτε
τῶν κυττάρων, εἴτε και τοῦ ίστοῦ, όστις συν-
δέει ταῦτα πρός ἄλληλα. Έπομένως αἱ νευ-
ρώσεις εἶνε άπλῶς δικταρχεῖς λει τουργικαί

ἢ δυναμικαί τοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου ἄξονος ἄνευ οὐδεμιᾶς βλάβης ὀργανικῆς τῆς ὑφῆς τῶν νεύρων ἐν γένει, ἤτοι τῶν κέντρων καὶ τῶν ἐκφυομένων κλώνων. Καὶ τοιαῦται νόσοι θεωροῦνται ἢ νευρασθένεια, ἢ ἡμικρανία, ἢ ἰδιοπαθῆς ἐκλαμψία, ἢ καταληψία, ἢ ἐπιληψία, ἢ χορεία, ὁ ὑστερισμός, ἢ ὑπνοβασία καὶ ὁ ὑπνωτισμός. Τὸν τελευταῖον προκαλοῦσιν οἱ νευρολόγοι καὶ ψυχίατροι εἰς νευροπαθῆ άτομα πρὸς θεραπείαν ἰδίως τοῦ ὑστερικοῦ κατ' εἰσῆγησιν τῶν διαστήμων καθηγητῶν Bernheim καὶ Charcot. Ἡ δὲ ἀγυρτεία πολλάκις ἐξεμεταλεύθη τὸν ὑπνωτισμὸν πρὸς κατάπλησιν τῶν ἀπλοϊκωτέρων καὶ ἐξήγησιν τῶν δῆθεν θαυμάτων. Οὐχ' ἤττον σήμερον καὶ ὡς θεραπευτικὸν μέσον οὐδαμῶς ἢ ὀλίγον κατ' ἐμὲ τελεσφορεῖ καὶ τοῦτο προσκλαίρωσ διότι διὰ προκαλουμένης νευρώσεως θεραπεύομεν κακὸν διὰ κακοῦ.

Ἄλλὰ καὶ δημόσιοι ὑπνωτισταὶ πειραματιζόμενοι ἐφ' ἑαυτῶν ἐπὶ χρηματολογίᾳ ἢ ἀπλῆς ἐπιδείξεως χάριν, δυνατὸν νὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ ἀκατακινήτου καταληψίας μέχρι θανάτου. Οὕτω τὸν βίον ἐτερμάτισε ὁ ἐξ Ἀμερικῆς Ἴρβιγγ ἐν μέσῳ τῶν δημοσίων πειραμάτων του. Αἱ πολιτεῖαι δὲ σήμερον διὰ νόμου ἀπαγορεύουσι τὸν ὑπνωτισμὸν ἐκτὸς ὠρισμένων περιπτώσεων ἐνδεδειγμένων σαφῶς καὶ μόνον ἐπὶ σκοπῷ ἐπιστημονικῷ. Αἱ νευρώσεις κατέχουσι τὴν πρώτην βαθμίδα τῶν ψυχώσεων ἢ ψυχοπαθειῶν καὶ ὡς τοιαύτας δεόν νὰ ἐκτιμησώμεν προλαμβάνοντες τὴν ἐκρηξίν αὐτῶν ἢ ἐγκαίρως καταπολεμοῦντες διὰ τῶν μέσων τῆς ἐπιστήμης. Οὕτω ὁ νευρασθενικὸς πάσχει ἐκ ψυχώσεων, ὅταν περιέρχεται τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας τῆς πόλεως ἔντρομος φόβῳ ὅτι καταδιώκεται, ἄλλοτε πάλιν νοσεῖ φανταστικῶς ἐκ πυρομανίας ἀποφεύγων τὸ θέατρον φόβῳ πυρκαϊᾶς, εἶτε θεωρεῖ ἑαυτὸν βαρέως ἢ καὶ ἀνιάτως πάσχοντα καὶ μυριοτρόπως βασανιζόμενον ὑπὸ δεινῶν ἀνυπάρχτων κινδύνων. Ἡ διάνοια τοῦ νευρασθενικοῦ εἶναι ἀμβλεῖα, ἢ μνήμη

ἀσθενής καὶ ἢ θέλησις ἀμφίβροπος. Ἡ ὑστερική γυνὴ ὠταύτως καταλαμβανόμενη ὑπὸ νοσηρῶν ἰδεῶν μετατοπίζει τὰς νόσους τῆς διανοίας εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός της. Οὕτω λέγει πολλάκις ὅτι αἰσθάνεται πόνους κατὰ τὸ γόνυ ἐνῶ ἢ ἄρθρωσις εἶναι ἐντελῶς ὑγιής καὶ μετ' εὐλαθείας φυλάσσει τὸ δῆθεν πάσχον μέλος διατελοῦσα κλινῆρης καὶ γοεράς ἐνίοτε κραυγὰς ἐκπέμπει ἕνεκα δῆθεν ἄλλοις αὐτομάτου ἢ προκαλουμένου. Ἄλλ' ἢ αὐτὴ γυνὴ ὑπνωτιζομένη ἀποβάλλει διὰ τῆς ὑποβολῆς ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν νοσηρὰν ἰδέαν καὶ μετ' ὀλίγον χορεύει ἐνώπιόν μας ὡς ἐγὼ παρετήρησα ἐν τῇ Κλινικῇ τοῦ δικησίου ἐν Παρισίοις ψυχιάτρον Berrillon καὶ πανδήμως διεκέρυττε ὅτι οὐδέποτε ἠσθένει, οὔτε κατὰ τὸ γόνυ ἐνόσει. Ἐκτὸς δὲ τῶν χρονίων τούτων μορφῶν ὑπάρχουσι καὶ ὀξεῖαι καταστάσεις μέχρι σχεδὸν παραφροσύνης τῶν ὑστερικῶν καὶ λοιπῶν νευροπαθῶν τῶν ὁποίων ἢ σοβαρότης εἶναι ἀνάλογος τῆς χρονιότητος τῶν νευρώσεων. Γενικῶς εἰπεῖν αἱ νευρώσεις αὐταὶ εἶνε καθαρῶς ψυχοπαθολογικαί, ὅταν ἐπιμόνως ἀνθίστανται εἰς πᾶσαν θεραπείαν ἢ αὐτόματον βελτίωσιν.

Αἱ δὲ καθαρῶς ψυχώσεις ἢ ψυχοπάθειαι, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ αὐταὶ αὐταὶ φρενοβλάβειαι τῶν ὁποίων αἱ διανοητικαὶ διαταραχαὶ δυνατὸν ν' ἀρχωνται ἐξ ἀπλῆς μελαγχολίας καὶ ν' ἀνέρχωνται μέχρι τῆς ὑψίστης βαθμίδος τῆς παραλυτικῆς μανίας καὶ τῆς τρομώδους παρανοίας. Ἐπομένως ἐκδηλοῦνται πρὸς τὰ ἐκτὸς τοῦ ἐγὼ διὰ παρεκτροπῶν τοῦ ἦθους, ἀλλοιώσεως τοῦ χαρακτῆρος, παρακρούσεων τῆς διανοίας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σφοδρῶν, βιαιῶν καὶ διαρκῶν. Καὶ οὕτω ἐν μιᾷ στιγμῇ ὁ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ δημιουργηθεὶς ἄνθρωπος ἐκτροχιάζεται προσκαίρως ἢ καὶ διὰ παντός, τοῦ λογικοῦ βίου καὶ τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς. Αἱ ψυχώσεις εἶναι πολλαὶ καὶ ποικίλαι κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν γένεσιν ἕνεκα δὲ τῆς σπουδαιότητος αὐτῶν ἐπ' ἐσχάτων ἀπε-

χωρίσθησαν τῶν κυρίως νευρικῶν νοσημάτων ἀποτελέσασαι τὸν φρενολογικὸν κλάδον τῆς ψυχιατρικῆς.

Ἄλλὰ τόσον αἱ ψυχώσεις ὅσον καὶ αἱ νευρώσεις κατ' ἐκάστην γοργῶς βαίνουνσι καὶ μάλιστα μετὰ τῶν ἐπὶ πολιτισμῷ ἐναβρυνόμενων λαῶν. Αἱ νευρώσεις ὡς ἢ ἐπιληψία ἢ χορεία καὶ ὁ ὑστερισμός ἀπέβησαν τὴν ἄλλοτε ἠπίαν αὐτῶν μορφήν καὶ ἀπέβησαν σήμερον ἀληθῶς μάλιστα τῶν κινωμένων τῶν μεγαλοπόλεων.

Ἡ αἰτιολογία καὶ παθογένεια τῶν ψυχονευρώσεων εἶναι μεγάλη καὶ πολλαπλῆ ἀποτελοῦσα ἀληθῶς μωσαϊκὴν. Πάντα τὰ μολυσματικὰ νοσήματα, αἱ διάφοροι δηλητηριάσεις διὰ μολύβδου, φωσφόρου, ἀρσενικοῦ, ὑδραργύρου, οἰνοπνεύματος, αἱ δυσκρασίαι, ἀρθρίτις, διαβήτης, κλ. αἱ δι' ἀνυπνισμοῦ καὶ πνιγμῶν ἄλλων καταχρήσεων νευρικαὶ ἐξαντλήσεις, ἢ κληρονομικότης, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότατον κερφάλιον μετὰ τῶν συναφῶν εἰς αὐτὴν προδιαθέσεων τοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ νεώτερος πολιτισμὸς τούτέστιν ἢ ἀπὸ ἦθους καὶ ἀγωγῆς πλημμελῆς ἐκπαίδευσις τῶν νεωτέρων κοινωνικῶν ἀποτελοῦσι τὸ πλούσιον πλάσιον τῆς μεγαλοπρεποῦς εἰκόνας τῶν ψυχονευρώσεων. Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἰδοῦ πῶς ἐξηγεῖται. Ὁ Cullere εἰς ἐκ τῶν ἐξόχων φρενολόγων τῆς Γαλλίας καὶ ἐστεμμένη κορυφῇ τῆς ἱατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων. «Διὰ τῆς ὀνομασίας πολιτισμὸς ἐννοητέον ὑπὸ ἔποψιν ψυχιατρικὴν τὴν ἀκατάπαυστον ἐξέλιξιν τῶν ἰδεῶν, τὴν ὑπερβάλλουσαν ἐνέργειαν τῶν διανοιῶν, τὴν διηνεκῆ ἀνανέωσιν τῶν συναισθησεων, τὴν συνεχεῖ αὔξησιν τῆς ὑπερκινητικότητος τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τὰς προόδους τῆς ἀτομικότητος, τὰς περιτροπὰς τοῦ νεωτέρου βίου μετὰ τῶν πυρετῶν αὐτοῦ ἢτοι τῶν διαφόρων καταχρήσεων, καὶ τέλος τὴν διάψευσιν τῶν ἐλπίδων. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι τὸ σύνολον τούτων τῶν αἰτίων ἐνεργεῖ διὰ μακροῦ καταστρεπτικῶς ἐπὶ τῆς ἰσορροπίας τῶν νευρικῶν λειτουργιῶν καὶ δὴ τῶν ψυχικῶν».

Ἐπισκοποῦντες τὰ δεινὰ τοῦ νεωτέρου βίου ἢ πολιτισμοῦ ἀναφώνω μετ' ἄλλοις ὅτι ὄντως εἶναι λυπηρὸν νὰ παρατηρῶμεν εἰς τὰς κοινωνίας καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δυστυχῶς, ὡς ἐκ τῆς πλημμελοῦς ἐκπαιδεύσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ τοῦ ἦθους τὴν ἐπικράτησιν τῆς χαλαρώσεως πάσης εὐπειθείας, τὴν ἐξασθένησιν τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν, τὴν βροπὴν πρὸς τὸ περιφροεῖν πᾶσαν ἀρχὴν (λογικὴν καὶ ἠθικὴν βεβαίως) τοῦ θεωρεῖν ὡς νομίμους τὰς παρεκτροπὰς τῆς φαντασίας, τοῦ μὴ ὑπολογίζειν μηδὲν τῶν ἐμποδίων ἅτινα μᾶς ἀναμένουσι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ βίου καὶ ἐνώπιον τῶν ὁποίων θὰ ὑποκύψωμεν παρευθὺς ἀνίκανοι νὰ ὑπομείνωμεν τὴν δυσμένειαν αὐτοῦ, τὴν ἐλαχίστην ἀπάτην. . .

Ἐντεῦθεν μᾶς ἐπιβάλλεται νὰ σημειώσωμεν παντελῆ ἔλλειψιν πάσης διευθετήσεως ἦθους καὶ τὴν πρόωρον ἀνάπτυξιν τῆς φυσικῆς ὀρμῆς διὰ τῶν ἐπιβλαβῶν ἀναγνώσμάτων, τὰς προξενουμένας καταστροφὰς διὰ τῶν σκανδαλωδῶν δημοσιεύσεων τοῦ τύπου καὶ τῶν ἀνηθικῶν δημοσίων θεαμάτων καὶ διαχύσεων. Πάντα ταῦτα ἀνησυχοῦσι κατὰ δίκαιον λόγον τοὺς φιλοσόφους καὶ ἱατροὺς παρατηροῦντας αὐξανομένας ὀσημέραι τὰς νευροψυχώσεις μέχρι τελείας παραφροσύνης λόγῳ τῆς καταπτώσεως τῶν ἠθικοκοινωνικῶν νόμων τοῦ νεωτέρου βίου ἡμῶν καὶ προκαλουμένας ἀναντιρρήτως ἐκ τοῦ δὴ λεγομένου παρ' ἡμῖν νέου πολιτισμοῦ (ψευδοπολιτισμοῦ).

Ἡ φωνὴ παντὸς ὀρθοφρονούντος καὶ φιλοπάτριδος συναδέλφου εἶναι κρυγὴ ὀδύνης κατὰ τῶν ὀδηγούντων τὴν προσφιλεῖ μας πατρίδα εἰς τὴν ἀθείαν καὶ κοινωνικὴν ἀποσύνθεσιν.

Ἰδέτε φίλοι ἀναγνώσται τὴν εὐγενεῖ Γαλλίαν, ἣτις δυστυχῶς καταρῶσει κοινωνικῶς μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐθνῶν, διότι ἐκεῖ ὁ γάμος μᾶλλον περιφροεῖται, τὰ διαζύγια εἰς οὐδὲν λογίζονται, αἱ ἐκτρώσεις πολλαπλασιάζονται, ὁ πληθυσμὸς ἐλαττοῦται, ἢ φιληθονία κρυφοῦται, ἢ γυνὴ ἀποθεοῦται, ἢ ὕλη δοξάζεται, ὁ ἐγωτισμὸς πάντων ὑπέρεται καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ ἢ

ἐπιπολαϊότης τοῦ δὴ νεωτέρου πολιτισμοῦ εἰς πολλὴν μεγάλην κλίμακα ἐπικρατεῖ ἀπαριθμοῦσα λόγῳ ἰδίῳ τῆς ἐκτροπῆς διαίτητος καὶ κοινωνικῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ νεωτέρου βίου μέγαν ἀριθμὸν φλεγοβλαβῶν καὶ αὐτοκτονούντων. Παρ' ἡμῶν τὰ ἦθη καὶ ἡ ἐκπαίδευσις συμβαδίζουσι πάντοτε δυστυχῶς τὴν αὐτὴν σκοπιὰν τροχίαν πρὸς ἐπιδείνωσιν τῆς ἡμετέρας δυσπραγίας καὶ κακοδαιμονίας καὶ διὰ τοῦτο πολὺ δικαίως κτεξάνιστάμεθα κατὰ τῶν ἀτασθαλιῶν καὶ τῆς σημερινῆς ἀθλιότητος, κατὰ τῶν φοβερῶν συνεπειῶν τῆς πρυτανευούσης πλημμυροῦς ἀνατροφῆς, κατὰ τοῦ ἐπαπειλοῦντος κινδύνου τῶν ψυχονευρώσεων καὶ φρενοβλαβειῶν, κατὰ τῶν κακῶν τοῦ παρ' ἡμῶν λεγομένου νεωτέρου πολιτισμοῦ τοῦ ἐνσκήψαντος ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῆς ἡμετέρας χώρας. Φίλοι ἀναγνώσται, θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ καὶ δὲν εἶναι μακρὰν καθ' ἣν αἱ κλινικαὶ τῶν ἀσύλων καὶ λοιπῶν δὲν θὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὴν νοσηλείαν τῶν ἐκ τοιούτων νοσημάτων προσβαλλομένων ἀδελφῶν μας. Θὰ εἶναι δὲ μάταιον καὶ ἄλλων πολλῶν παρατηρητῶν τὰς γνώμας ν' ἀναφέρωμεν περὶ τῶν μεγάλων συμφορῶν τὰς ὁποίας καθ' ἐκάστην ἐπαυξάνει ἡ τῶν λαῶν σημερινὴ εἰμαρμένη ἀγωγή. Ἄλλ' ἐάν ἤδη ὁ φίλος Ἕλληνα ἀναγνώστης ἐρωτήσῃ καὶ τὸν γράφοντα τὰς γραμμάς ταύτας συμπολίτην του, διατὶ ὁ σημερινὸς εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὰς ταλαιπωρίας τῶν νευρώσεων καὶ ψυχώσεων, ἀποκρινόμεθα: Διότι πολιτισμὸς ὅστις ἐν πολλοῖς ἀρνεῖται τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ ὅτε μὲν λόγῳ ὅτε δὲ ἔργῳ, ὅστις ἀντ' Αὐτοῦ ἐκυτόν καὶ τὴν ὕλην μόνον θεοποιεῖ, ὅστις τὴν εἰρήνην ἀποδιώκει καὶ τὰς ἀστασίας τοῦ ἐκνόμου βίου ἐπιδιώκει, ὅστις δὲν ἀποσβένει τοὺς ἠθικοὺς πυρετοὺς οὔτε διαγιγνώσκει τὰς αὐταπάτας τοῦ νοῦ, ὅστις ὑποθάλλει τὰς παραλόγους συναισθήσεις καὶ τὰς ἀκαταπαύστους ἀνανεωμένας τῆς σαρκὸς ὀρέξεις, ὅστις δὲν καταπνίγει τὸν ἐφιάλτην τῆς ἀτομικότητος, ὅστις δὲν ἀποκηρύττει τὰς ἐκλύσεις τοῦ ἠθους,

οὔτε ἀποτρέπει τὴν ὑπεραισθητικότητά τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ τὰς παρακρούσεις τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ὁ τοιοῦτος πολιτισμὸς λέγομεν δὲν εἶναι ὁ ἀληθῆς, οὔτε ὁ εὐεργητικὸς, οὔτε ὁ τῆς εὐδαιμονίας πρόξενος. Πολιτισμὸν ἡμεῖς λέγοντες ἐννοοῦμεν ὅλα τὰ ὑγιεῖς στοιχεῖα τῆς προόδου καὶ τῆς εὐδαιμονίας τὰ ἀποτελοῦντα ὁλόκληρον ἡμῶν τὸν βίον κατὰ τὰς σκέψεις, τὸν χαρακτῆρα, τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς πράξεις· ἐπομένως θρησκεία, φιλοσοφία, ἐπιστήμη, τέχνη, γράμματα, καλλιτεχνία, ἐμπόριον, βιομηχανία, πολιτεύμα, ἀνατροφή, ἦθη καὶ ἔθιμα, δίκαια, ἔνδυμα, κατοικία, ἦτοι ὅλος ὁ προοδευτικὸς βίος ἐμπερικλείεται εἰς τὴν σημασίαν τῆς καθολικῆς λέξεως τοῦ «ἀληθοῦς καὶ εὐγενοῦς πολιτισμοῦ» τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ βαρόμετρον τῆς πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς εὐημερίας. Ἄρα ὁ ἀληθῆς πολιτισμὸς εἰς οὐδὲν ἕτερον ἀποβλέπει ἢ εἰς τὴν τῶν κοινωνικῶν εὐδαιμονίαν ἀλλ' οὐχὶ τὴν ἐπίπλαστον.

Ἐννοοῦμεν ἐπαναλαμβάνω ἀληθῶς προοδευτικὸν πολιτισμὸν τὸν ἔχοντα ἐν μίᾳ λέξει ὡς βᾶσιν τὴν ἀρετὴν (ἐγκράτεια, χαρακτῆρ, φιλανθρωπία, δικαιοσύνη, ἀνατροφή, πᾶν συναισθημα εὐγεγῆς) καὶ τὴν πνευματικὴν πρόοδον ἐκ παραλλήλου συμβαδίζούσας. Τοιοῦτον πολιτισμὸν δέον νὰ ἀκολουθήσωμεν ὅστις ἀνέθορον ἐκ τῶν κόλπων τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων τῶν ὁποίων αἱ ἐπιστήμη καὶ αἱ τέχναι ἔφθασαν εἰς περιωπὴν καὶ θαυμασμὸν καὶ τῶν ὁποίων ἡ Ἑλληνικὴ γραφίς, ἡ σμίλη καὶ ὁ χρωστήρ ἐκπλήσσει τοὺς λαοὺς πάσης τῆς ὑψηλίου, καὶ οὐχὶ τὴν λατρεῖαν τῆς ὕλης καὶ τὰ ἐπιβλαβῆ μειονεκτήματα τοῦ δὴ λεγομένου πολιτισμοῦ τοῦ καὶ κυρίως μοχλοῦ καὶ παρηκτικῆς τῶν ψυχονευρώσεων κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν διασημοτέρων κοινωνιολόγων καὶ φρενολόγων καὶ τοῦ καθοδηγοῦντος τὴν ἀνθρωπότητα εἰς τὸ βῆραθρον τῆς ἀποκτηνώσεως.

Δὲν Πίστευα

Πολλὲς φορὲς ποῦ μοῦλεγεσ νᾶρθῶσι
ὁλόπυκνον τὸ δάσος ἀπὸ πεῦκα
ἔτρεχα σὺν παιδάκι χαρωπὸ
καὶ καρτεροῦσα κατ' ἀπὸ τῆ λεύκα
ποῦ τῆς βραδυῆς μὲ μόνον ψυθυρίζει
καὶ τὰ γλυκά σου λόγια μοῦ θυμίζει.

Μὰ τώρα πειὰ τοῦ κάκου καρτεροῦ
τῆ γαλανῆ μορφή σου νὰ ξανοίξω
τὸν πόνο τῆς καρδιάς μου νὰ σοῦ πῶ
καὶ σὰ ἄλιμμένα σιγήθῃ νὰ σὲ σφίξω
δὲν πίστευα ἢ ξανθὴ νὰ μὲ ξεχάσῃ
σὶ δρόδο τὸ σκουλήκι νὰ φωλιάσῃ!

Τοῦ κάκου περιμένω νὰ σὲ ἰδῶ
κι' ἓνα πικρὸ τραγουδι μου τονίζω,
μ' ἀνώφελα ὑποφέρω καὶ ποιῶ
καὶ στεναγμοὺς τριγύρω μου σκορπίζω
δὲν πίστευα ἢ ξανθὴ νὰ μὲ ξεχάσῃ
τ' ἄνθος τ' ἄγνὸ τὸ μῦρο του νὰ χάσῃ.

Τ' ἀστέρια μὲ κνιτάζουνε χλωμά
τ' ἀηδόνι τραγουδεῖ σὰ χαμοκλάδια
τ' ἀγέρι, ἢ λεύκα κλαῖνε σιγανὰ
καθένα μουσικὰ μοῦ λέει τὰ βράδνα
«Δὲν πίστευα ἢ ξανθὴ νὰ σὲ ξεχάσῃ
τὴ λάμπη του τ' ἀστέρι σου νὰ χάσῃ.

Νίκος Θ. Γούζαρης.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διευθυντοῦ
τοῦ Πολυτεχνείου.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Ἔτι δ' ὅμως μεγαλοπρεπέστεραι ὑπῆρξαν αἱ πρὸς ἀνατολὰς τῆς νῦν χέρσου Ἑλλάδος ἐπισυμβᾶσαι ἀνατροπὴ καὶ βυθίσεις τῆς Ἑλληνοασιατικῆς ἡπείρου. Αἱ κατὰ τρεῖς στίχους

ἐν τῇ γλαυκῇ τοῦ Αἰγαίου θαλάσῃ ἐξαπλούμεναι Κυκλάδες νῆσοι εἶνε αἱ κορυφαὶ ὑποθαλασσίων ὄροστοιχιῶν διευθυνομένων πρὸς τὴν Ἑλλάσσο· α Ἀσίαν, αἵτινες χωρίζουσι τὸ πέλαγος τοῦτο εἰς βόρειον καὶ νότιον λεκάνην. Εἶνε δὲ αἱ νῆσοι αὗται γεννήματα νεωτάτων χρόνων, οὐχὶ δὲ παράδοξον νὰ ἐγένετο ἐν προϊστορικοῖς χρόνοις ἡ ἀνθρωπότης μάρτυς τῆς γενέσεως τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνοασιατικὴ ἡπείρος κατακερματισθεῖσα ὅπως καὶ ἡ νῦν χέρσος Ἑλλάς, καὶ διαμελισθεῖσα εἰς πλεῖστα τμήματα ἔπαθε πολλαχοῦ τοιαύτας καταβυθίσεις, ὥστε ἠδυνήθη ἐλευθέρως νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς αὐτὴν ἡ Μεσόγειος Θάλασσα διὰ τοῦ στενοῦ τῶν Κυθήρων καὶ Κρήτης καὶ νὰ διαχωρίσῃ αὐτὴν εἰς τὰς διαφόρους τοῦ Αἰγαίου νήσους.

Ἡ μεγαλόνησος καὶ ἡρωικὴ Κρήτη ἦν τὸ νοτιώτατον τμήμα τῆς Ἑλληνοασιατικῆς ἡπείρου, ἥτις εἶνε λίαν πιθανόν, ὅτι ἐχρησίμευσέ ποτε ὡς γέφυρα δι' ἧς οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι μετέβησαν ἀπὸ τῆς κοιτίδος τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς Ἀσίας, εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην. Εἶνε δὲ ἡ Κρήτη νήσος ὀρεινὴ καὶ ἐπιμήκης, κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς δὲ χρόνους χώρα ἀνυδροῦς, ὀλίγιστα ἔχουσα ρέοντα ὕδατα, ἥτις δ' ὅμως ἐν τοῖς μεσογείοις αὐτῆς ἐγκλείει ὑψίπεδα ξηρὰ, κεκαλυμμένα ὑπὸ νεωτάτων ἐκ κροκαλῶν στρωμάτων, ἐν οἷς ἀπαντῶσι κατὰ μεγάλας ποσότητας τὰ ὅσῃ εἶδους τινὸς ἱπποποτάμου, συγγενοῦς πρὸς τοὺς νῦν ἐν λίμναις καὶ ποταμοῖς τῆς Ἀφρικῆς βιοῦντας,

Ἐκ τοῦ γεωλογικοῦ τούτου φαινομένου ἐξάγεται τὸ ἀσφαλὲς πόρισμα, ὅτι ἐν ἀρχῇ τῆς καθ' ἡμᾶς γεωλογικῆς περιόδου (τοῦ διλουβίου ἢ τῶν κατακλυσμῶν) τὰ ὑψίπεδα ταῦτα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ γλυκῶν ὑδάτων καὶ ὅτι μετὰ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐξηπλοῦντο λίμναι καὶ κοίται μεγάλων ποταμῶν, οἵτινες εἶνε ἀναγκαιότατοι διὰ τὴν ὑπαρξίν ἱπποποτάμων. Ἄλλὰ διὰ νὰ ὑπάρχῃ τοιοῦτον ὑδροφόρον σύστημα, πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι

κατὰ τὴν μνημονευθεῖσαν γεωλογικὴν ἐποχὴν ἢ Κρήτη συνεδέετο πρὸς βορρᾶν μετὰ μεγάλης τινὸς ἠπείρου, βραδύτερον κατὰ τὸ πλεῖστον καταβυθισθείσης.

Καὶ ἐκ τῆς γεωλογικῆς ἐρεύνης καὶ τῶν ἄλλων τοῦ Αἰγαίου νήσων διδασκόμεθα, ὅτι ἡ τὰς νήσους ταύτας ἀπ' ἀλλήλων χωρίζουσα θάλασσα ἐσχημάτιζε τὸ πάλαι λίμνας πολλὰς, ὧν ὁ καταβυθισθεὶς βυθὸς ἐπέτρεψε τὴν ἐκ νότου εἴσοδον τῆς Μεσογείου Θαλάσσης καὶ τὸν σχηματισμὸν κόλπων, ὄρων, λιμένων, νήσων καὶ χερσονήσων τῆς Ἑλληνικῆς χώρας.

Τοιαύτη δι' ὀλίγων ἢ γεωλογικὴ ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς χώρας, ἣτις διεδραματίσθη ἐν τῇ παρῶν ἑκατομμυρίων ἐτῶν, ὅπως διαμορφωθῆ ἑλάχιστον τμήμα χέρσου.

Καὶ ἀληθῶς, σμικρὰ εἶνε ἡ Ἑλλάς, σμικρὰν ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς καταλαμβάνουσα θέσιν, ἐν τῇ σμικρότητι δ' ὅμως αὐτῆς κατέχει ἀπάσας τὰς χάριτας καὶ ιδιότητας ὀλοκλήρου ἠπείρου. Οὐδαμοῦ γῆς εἶνε ἡ χέρσου τοσοῦτον ἀρμονικῶς διαπεπρασμένη ὅσον ἡ ὠραία ἡμῶν πατρίς διὰ τὴν ἀρμονίαν τῶν ὄρων αὐτῆς καὶ κοιλάδων, νήσων καὶ χερσονήσων, κόλπων καὶ λιμένων. Μόνον ὑπὸ τὸν φαίδρον τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν, τὸν θαυμάσιον διὰ τὰ λαμπρὰ αὐτοῦ χρώματα, μόνον ἐπὶ τοιοῦτου τῆς φύσεως ἀπαρμιλλοῦ καλλιτεχνήματος, τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, περικλειομένης καὶ διαμελιζομένης καλλιτεχνικώτατα ὑπὸ τῆς γλαυκῆς θαλάσσης ἦν δυνατόν νὰ διαμορφωθῆ ἀνθρώπινον πνεῦμα εἰς ὑψιστὸν βαθμὸν τελειότητος καὶ κάλλους. Μόνον ἐπὶ τοιαύτης γῆς, ἣν ἐπεξηγήσθη ἡ θεὰ τοῦ Δημιουργοῦ σμίλη, ἠδύναντο νὰ γεννηθῶσιν ἡμίθεοι καὶ ν' ἀναλάμψῃ ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς ὡς πνευματικὸς ἥλιος τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, τὸ σέμνωμα σύμπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

Καὶ ἂν μαῦροι δουλείας χρόνοι κατεμίαναν τὴν κοιτίδα ταύτην τῆς ἐλευθερίας καὶ προόδου καὶ ἐπὶ σειρὰν ἑκατονταετηρίδων ἐπίεσαν τὰ φιλελεύθερα αὐτῆς στέρνα, ὁ Ἑλληνισμὸς

δὲν ἀπέθανε. Καὶ κατέπεσε μὲν κεκμηκῶς ἐκ τῆς μεγάλης κατὰ τῆς βαρβαρότητος διαπάλης, ἀνηγέρθη δ' ὅμως ὡς ὁ Ἄνταϊος, νέας ἀναλαβῶν δυνάμεις καὶ νῦν μετὰ σφρίγγου καὶ θάρρους χωρεῖ πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰς ἐπιστήμας.

Δόξα καὶ τιμὴ αἰωνία πρὸς τὴν χώραν ταύτην τὴν δημιουργήσασαν τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Θάρρος καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς θ' ἀναλάμψῃ ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῶν ἐθνῶν.

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ι. ΛΑΜΨΑ

Ἄνθυπιάρχου τοῦ Β. Ναυτικοῦ

Η ΨΥΧΕΡΙΑ ΠΑΡΑ ΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Καὶ ἀναφορικῶς μὲν πρὸς τὴν ἐν ὑπνώσει ὑποβολὴν προφανῶς ὅτι δυνατόν δι' αὐτῆς, ἐὰν μάλιστα ὁ ἄρρωστος εἶνε προκατειλημμένος περὶ τῆς θεραπευτικῆς δεινότητος τοῦ ὑπνωτιστοῦ ἱατροῦ, νὰ προκαλῶνται παθολογικαὶ τινες καταστάσεις, ὅπως δυνατόν ἐπίσης καὶ νὰ ἐξαφανίζωνται δι' αὐτῆς τοιαῦται. Ἐνεκα δὲ τούτου καὶ ὡς ἐπιτρέπουσα ἢ ἐν λόγῳ ὑποβολῆς τὴν δημιουργίαν κριτικῶν ψυχικῶν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ κέντρων προωρισμένων νὰ παρᾶσχωσιν εἰς τὸν ὑστερικὸν παῖδα ἀρκοῦσαν ὑποστήριξιν πρὸς ἐπιβολὴν τῆς θελήσεώς του, εἶνε ὠφέλιμος κατὰ Berillon εἰς τὰς ἐξῆς κυρίως περιπτώσεις: α'.) *Εἰς συμπτωματικὰς διαταραχὰς τῆς ὑστερίας* (τρόμον, σύσπασιν, παράλυσιν, ἀναισθησίαν κλπ.), β'.) *εἰς ἀσυνήθεις συνηθείας* (ἀναισθησίαν, ὄνυχοφαγίαν κλπ.), γ'.) *εἰς ψυχικὰς διαταραχὰς συνεπείᾳ ὑπερβολικῆς εὐαισθησίας* (ψευδολογία, ὑπνοκαλία, κλπ.), δ'.) *εἰς ψυχικὰς διαταραχὰς συνεπείᾳ ὀξέων νοσημάτων* (παρὰλήρημα, ἀϋπνία κλπ.) Ἐπὶ δὲ τούτου, ἢ τε διάγνωσις καὶ ἢ πρόγνωσις πολλάκις τῆς παιδικῆς

ὑστερίας ἐπὶ τοσοῦτον διὰ τῆς ἐν ὑπνώσει ὑποβολῆς διαφωτίζονται ὥστε δυνάμεθα νὰ διαγνώσωμεν τὰς λειτουργικὰς διαταραχὰς, αἵτινες ὀφείλονται εἰς τὴν παιδικὴν ὑστερίαν ἀπὸ ἐκείνων, αἵτινες ἀνάγονται εἰς κληρονομηθέντα ἐκφυλισμὸν. Κατὰ τὰς κρατούσας ὅμως σήμερον ἐν τῇ Ἐπιστῆμῃ ιδέας ἢ ἐν τῇ ὑπνώσει ὑποβολὴ παρὰ τὰ ὡς ἄνω πλεονεκτήματα αὐτῆς κρίνεται σχεδὸν πάντῃ καταδικαστέα ὡς κεκτημένη τὸ μέγα ἐκεῖνο μειονέκτημα, καθ' ὃ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ταύτης διατρέχομεν ἀείποτε τὸν σοβαρώτατον κίνδυνον, ἰδίᾳ δὲ προκειμένου περὶ ὑστερικῶν παιδίων, ἅτινα μόνον ὑπὸ ἐλαφρᾶς ὑστερικῆς προσβολῆς ἀλίσκονται, νὰ προαγάγωμεν ταῦτα ἀκριβῶς ἐπ' ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ προσπαθοῦμεν ν' ἀπαλλάξωμεν αὐτά. Ἀναφορικῶς μάλιστα πρὸς τὴν θεραπευτικὴν χρησιμότητα τῆς ἐν ὑπνώσει ὑποβολῆς οἱ Camus καὶ Pagniez ἐκφράζονται οὕτως: «Ἡ ἐν ὑπνώσει ὑποβολὴ θεωρεῖται σήμερον ἐν τῇ θεραπευτικῇ ὡς μέσον ἐπιρρώσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ ἐπὶ τοῦ ἄρρώστου ἀσκουμένης ἐπιδράσεως, ὡς μέσον περιστολῆς τῶν ιδεῶν καὶ αἰσθημάτων τοῦ τελευταίου τούτου οὕτως, ὥστε νὰ κυριαρχῇ ἡ θέλησις τοῦ ἱατροῦ. Τὰς συνθηκὰς ὅμως ταύτας δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν καὶ διὰ τῆς μονώσεως, ἣτις δὲν παρουσιάζει τοὺς κινδύνους τῆς ἐν ὑπνώσει ὑποβολῆς». Ἐν τούτοις δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι ἢ ἐν ὑπνώσει ὑποβολῇ δύνηται νὰ ποβῆ σχεδὸν πάντῃ ἀβλαβῆς, ὅσάκις τηρῶνται αὐστηρῶς οἱ ἐξῆς κατὰ Huchard, περιορισμοί: α'. Ὅταν ἐκφροζώμεν αὐτὴν λογικῶς μετ' ὑπομονῆς καὶ πραότητος. β'. Ὅταν περιοριζώμεθα εἰς τὰς σαφεῖς ὑπὸ τοῦ ἄρρώστου ἡμῶν ἐνδεικνυομένας ὑποβολὰς, ἀποφεύγομεν δὲ νὰ ἐνεργῶμεν ἐτέρας τοιαύτας καὶ γ'. Ὅταν κυρίως μετ' ἐπιμελείας ἐνεργῶμεν τὴν ἀφύπνισιν τοῦ ἄρρώστου ἡμῶν. Τέλος ὑπολείπεται ἡμῖν καὶ τοῦτο. Πῶς θέλομεν κατανοῆσαι τὴν δρασίν τῆς ἐν ὑπνώσει ὑποβολῆς ὡς θεραπευτικοῦ μέσου παντοίων ὑστερικῶν ἐκδηλώσεων; Πρὸς ἐρμηνείαν

ταύτης παραθέτομεν τὸ ἐξῆς παράδειγμα: Ὑποθέσωμεν παιδίον τι ὑστερικὸν παρουσιάζον τελείαν ἀφωνίαν. Ἀφ' οὗ ὑπνωτίσωμεν τοῦτο δι' ἀπλῆς προσηλώσεως τοῦ βλέμματος αὐτοῦ ἐφ' ἡμῶν, ὑποβάλλομεν αὐτῷ τὴν ιδέαν ὅτι ἡ πεποιθήσις, ἣν ἔχει, ὅτι δὲν δύναται καθόλου, διὰ διαφόρους λόγους νὰ ὁμιλήσῃ, εἶναι παντελῶς ἐσφαλμένη, διότι, ὡς ἀδιστακτικῶς ἐπίστημεν κατόπιν λεπτομεροῦς ἐξετάσεως τοῦ λαιμοῦ του, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον κώλυμα ὑπάρχει, ὅπερ παρεμποδίζει αὐτὸ πρὸς ὁμιλίαν. Ὄντως μετὰ τὴν μετ' ἐμφάσεως λεχθεῖσαν διαβεβαίωσιν ἡμῶν ταύτην ὁ ὑστερικὸς ἀφωνος παῖς ἀρχεται μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἀνακτῶμενος τὴν φωνὴν του.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐργηγόρσει ὑποβολῆς, ἡς δύνανται νὰ ποιῶνται χρῆσιν οὐ μόνον ὁ ἱατρός ἀλλ' οἱ τε γονεῖς καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν μικρῶν ὑστερικῶν, τηροῦντες ὅμως αὐστηρῶς τὸν περιορισμὸν ἐκεῖνον, καθ' ὃν ὀφείλουσι νὰ περιορίζωνται μόνον εἰς τὰς σαφεῖς ὑπὸ τοῦ ἄρρώστου αὐτῶν ἐνδεικνυομένας ὑποβολὰς, κέκτηται καὶ αὕτη μεγίστην θεραπευτικὴν σημασίαν. Πλεῖστοι ὑστερικοί παραλύσεις ὡς π.χ. τῶν κάτω ἀκρῶν (τῇ χρῆσει τῆς ἐρρύθμου γυμναστικῆς καὶ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ), τῶν φωνητικῶν συνδέσμων τοῦ λάρυγγος (τῇ χρῆσει φωνητικῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ ἤλεκτρισμοῦ) πολλὰ ὑστερικοί συσπάσεις (τῇ χρῆσει τῆς μαλάξεως καὶ τῶν παθητικῶν κινήσεων), σπασμωδικαὶ προσβολαὶ (τῇ χρῆσει σφοδρᾶς τινος αἰσθητικῆς διερεθίσεως ὡς π.χ. ῥαντίσεις δι' ὕδατος ψυχροῦ ἢ λουτροῦ μετὰ ψυχρᾶς περιχύσεως πρὸς ἐγκατάστασιν καὶ αὐτῆς τῆς κυριαρχίας τῆς βουλήσεως τῶν μυῶν, ἰσχυροῦ ἤλεκτρικοῦ ρεύματος), ὑστερικοί ἀναισθησῆαι (τῇ ἐπιθέσει ἐπὶ τῶν ἀναισθητῶν μερῶν διαφόρων μετάλλων, τῇ χρῆσει ἤλεκτρικοῦ ρεύματος), καθ' ὅς ἢ ἐν ὑπνώσει ὑποβολὴ μετὰ πολλοὺς κόπους καὶ βασάνους ἐπέφερε τέλος τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, ἐθεραπεύθησαν ἐν ἐλαχίστῳ χρονικῷ διαστήματι τὸ μὲν διὰ τῆς ἀμέσου ἐν

ἐγρηγόρει υποβολῆς τῆς ἀντιθέτου, ὅφ' ἧς τὰ ὑποβαλλόμενα ἄτομα κατείχοντο, ιδέας, τὸ δὲ διὰ τῆς ἐμμέσου ἐν ἐγρηγόρει υποβολῆς, ὅποτε χρῆσιν ἐποιοῦντο διαφόρων καταλήλων πρὸς τοῦτο μέσων. Πρὸς κατανόησιν δὲ τῆς δράσεως τῆς ἐν ἐγρηγόρει υποβολῆς ὡς θεραπευτικοῦ μέσου τῶν ποικίλων ὑστερικῶν ἐκδηλώσεων ὑποθέσωμεν ὑστερικὸν παιδίον πάσχον ὑπὸ ἀναισθησίας ὀλοκλήρου τοῦ δεξιοῦ ἄνω ἄκρου. Προκειμένου λοιπὸν νὰ χρησιμοποιήσωμεν ὡς μέσον δράσεως τῆς ἐν ἐγρηγόρει υποβολῆς τὴν ἐπὶ τοῦ ἀναισθητοῦ μέρους ἐπίθεσιν διαφόρων μετὰλλων ὡς π. χ. σιδήρου, ἀρχόμεθα ἐξυμνοῦντες μετὰ πολλῆς σοβαρότητος καὶ ῥητορικῆς δεινότητος τὴν μεγίστην θεραπευτικὴν ἐπὶ τῶν ἀναισθησιῶν ἰδίᾳ τούτου δύναμιν, τὴν σχεδὸν θαυμάσια ἐπιτελοῦσαν καὶ χωρὶς νὰ χρονοτριβῶμεν ἐπιλαμβανόμεθα τοῦ ἔργου ἡμῶν. Ὄντως καταπεισθέντος τοῦ ἀρρώστου, ἐκ τῆς διαβεβαίωσης ἡμῶν ταύτης, περὶ τῆς θεραπευτικῆς δυνάμεως τοῦ σιδήρου ἐπὶ τῶν ἀναισθησιῶν ἰδίᾳ, παρατηροῦμεν ἑκπληκτοὶ μετὰ τινος συνεδρίας τὴν τελείαν ἐπαναφορὰν τῆς αἰσθησεως τοῦ ἀναισθητοῦ ἄνω ἄκρου.

* *

Ὡς τελευταῖον ἡμῶν σχεδὸν ἀποτελεσματικὸν κατὰ τῆς παιδικῆς ὑστερίας ὄπλον ἀπομένει ἡμῖν ἡ μόνωσις, τοῦτέστιν ἡ τελεία ἀπομάκρυνσις τοῦ ὑστερικοῦ παιδὸς ἀπὸ τοῦ συνήθους αὐτῷ περιβάλλοντος. Κατεδείξαμεν δι' ὀλίγων ἐν ἀρχῇ τῆς θεραπείας τῆς παιδικῆς ὑστερίας τὴν μεγίστην σημασίαν, ἣν κέκτηται ἡ μόνωσις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀποσόβησιν τῆς ὀλεθρίας ἐπιδράσεως τοῦ ὑστεροπλήκτου περιβάλλοντος ἐπὶ τὸ κληρονομικῶς ἔχον τὴν πρὸς ὑστερίαν διάθεσιν παιδίον. Ἐνταῦθα δυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν, ὅτι διὰ τῆς μόνωσεως ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ ὑστερικὸς παῖς ἀποφεύγει πᾶσιν ἐκ τῶν οἰκείων αὐτοῦ ψυχικῆν συγκίνησιν ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐκυτοῦ θεραπείας κατὰ πολὺ βραχύνεται, καθ' ὅσον ἀξονομένης οὕτως τῆς

πρὸς τοὺς οἰκείους ἐπιθυμίας τοῦ ὑστερικοῦ παιδός, καταβάλλει οὗτος πᾶσιν προσπάθειαν πρὸς ταχυτέραν αὐτοῦ ἴασιν καὶ ὁ νοῦς αὐτοῦ εἶναι τελείως ἀπηλλαγμένος πάσης περὶ τῶν οἰκείων αὐτοῦ φροντίδος καὶ ἡ ἐπέμβασις τοῦ ἱατροῦ καθίσταται μᾶλλον ἐπιβλητικὴ τῷ ἀρρώστῳ, ὅστις ἀποβαίνων τέλειον αὐτοῦ ὑποχείριον, ὑποβάλλεται εἰς πᾶσιν τοῦ ἱατροῦ βούλησιν. Μόνον δ' ἐν τῇ μόνωσει, ἐν ἣ ὁ ἀρρώστος διατελεῖ ἀπειλλαγμένος ἀπὸ βλαστικῶν τινῶν ἐπηρεϊῶν ἀπὸ τῶν οἰκείων αὐτοῦ προερχομένων ὡς π. χ. ἀπὸ τῆς ὑπερβαλλούσης μερίμνης καὶ τῆς ἐπιεικείας, μεθ' ἧς προσφέρονται πρὸς αὐτὸν οἱ τε γονεῖς καὶ οἱ λοιποὶ συγγενεῖς, δύναται ὁ ἱατρός νὰ ἐπέμβῃ μετὰ τοῦ ἀναγκαίου ἐπιτακτικοῦ κύρους καὶ νὰ ἐπιβληθῇ ἀμέσως ἐπὶ τοῦ ἀρρώστου αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς δὲ μόνον ὁ φόβος τοῦ ἐν μόνωσει περιορισμοῦ ἐπιδρᾷ πολλάκις λίαν εὐνοϊκῶς ἐπὶ τὴν κατάστασιν τοῦ ὑστερικοῦ παιδίου. Ψυχίατρος τις ἀναγνωρίζων τὴν μεγάλην τῆς μόνωσεως θεραπευτικὴν ἐπὶ τῆς ὑστερίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐν γένει νευροψυχικῶν νοσημάτων δύναμιν ἔλεγεν περὶ αὐτῆς ὅτι «ἡ μόνωσις εἶναι διὰ τὸ πνεῦμα ὅτι ἡ δίκαια διὰ τὸ σῶμα». Ὁ δὲ Esquirol, ὅστις πρῶτος ἐξύμνησε τὰ θαυμάσια αὐτῆς ἐπὶ τῆς ὑστερίας ἀποτελέσματα, παραγγέλλει, ὅπως ἡ μόνωσις, ἧς ὑπέμαχοι μετέπειτα ἀνεδείχθησαν ὁ Weir Mitchell, ἐφαρμόσας αὐτὴν καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων νευρικῶν νοσημάτων, ὁ Playfair, ὁ Burkart, ὁ Charcot καὶ ὁ Dejerine, ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς ψυχικῆς θεραπείας τῆς ὑστερίας διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: Δι' αὐτῆς α'. ἀσφαλίζεται ἡ οἰκογένεια τῶν ὑστερικῶν παιδίων, β'. οἱ ὑστερικοὶ παῖδες ἀποφεύγουσι τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἐξωτερικῶν αἰτιῶν, ἅτινα προκαλοῦσι καὶ συντηροῦσι τὸ παραλήρημα, γ'. νικᾶται ἡ ἀντίστασις τῶν ὑστερικῶν ἐναντίον τῶν θεραπευτικῶν ἡμῶν μέσων, δ'. κατορθοῦνται νὰ ὑποβληθῶσιν οἱ ὑστερικοὶ παῖδες εἰς κατάλληλον δίκαιον καὶ ε'. οἱ ὑστερικοὶ παῖ-

δες ἀναλαμβάνουν τὰς πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς τῶν συνηθείας. Τέλος ὅτι ἡ μόνωσις ἀποτελεῖ μέσον λίαν ὠφέλιμον, δραστήριον καὶ ἰσχυρὸν, εἰς ὃ ὀφείλομεν ἀνεκδοιάστως νὰ προσφεύγωμεν πρὸς ἀποφυγὴν τῶν παραγωγικῶν τῆς νευρικῆς καταστάσεως ἐξωτερικῶν αἰτιῶν, καταφαίνεται κυρίως ἐκ τοῦ εὐάρεστου ἀποτελέσματος, ὅπερ αὕτη ἀποφέρει προκειμένου περὶ ὑστερικοῦ παιδίου διαβιοῦντος ἐν νευρικῷ περιβάλλοντι, ἐν οἰκογενεῖᾳ τοῦτέστιν, ἧς τὰ διάφορα μέλη ὑπόκεινται εἰς νευροψυχικὰς διαταραχὰς.

* *

Περαίνοντες τέλος τὴν θεραπείαν τῆς παιδικῆς ὑστερίας ἀφιερῶμεν ὀλίγας τινὰς λέξεις ἀναφορικῶς τοῦτο μὲν πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν παντοίων κατὰ καιροὺς ὑπὸ διαφόρων παρατηρητῶν προταθέντων φαρμάκων ἐν τῇ καθόλου ὑστερίᾳ, τοῦτο δὲ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου κατ' αὐτήν. Καὶ περὶ μὲν τῆς χρήσεως τῶν φαρμάκων ὡς καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν χρησιμοποιουμένων, δι' ἐπιθέσεως, μετὰλλων ἐν τῇ θεραπείᾳ τῆς ὑστερίας δυνάμεθα εἰπεῖν, ὅτι ταῦτα οὐδεμίαν κέκτηνται εἰδικότητα κατ' αὐτῆς, τὰ δ' εὐάρεστα ἄλλως τε τούτων πολλάκις ἀποτελέσματα οὐδαμῶ ἀλλαχοῦ δέον νὰ ποδιδῶνται εἰμὴ εἰς τὴν ψυχικὴν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀρρώστων ἐνέργειαν ὡς δρώντων δι' ὑποβολῆς.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἐκ τοῦ γάμου ἀποτελέσματα τῶν ὑστερικῶν νεανίδων καὶ νεανιῶν ταῦτα κατ' ἄλλους μὲν εἶναι εὐάρεστα, κατ' ἄλλους δὲ δυσάρεστα. Γενικῶς ὁμοῦς εἰπεῖν φαίνεται, ὅτι, διὰ νὰ ἐκλείψῃ ἡ διαίρεσις αὕτη τῶν γνωμῶν, ὁ γάμος ὀφείλει τότε μόνον νὰ πραγματοποιηθῆται, ὅταν τὰ αἰσθήματα, συναισθήματα, συλλογισμοί, ὀρέξεις καὶ ῥοπαὶ τοῦ τοῦ χαρακτηρῶς τῶν συζευγνυμένων νέων εὐρηνηται ἐν πλήρει μεταξὺ τῶν συμφωνίᾳ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ μόνον περιπτώσει ὁ γάμος δύναται νὰ ποβῇ σχεδὸν πάντοτε εὐτυχῆς, καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ ἄγνωστα τὰ κοινωνικὰ ἀποτελέσματα

τοιούτου τινος συνδέσμου, ἢ ἀποτροπῆ τῆς συντελέσεως τοῦ ὁποίου ὀφείλει νὰ ἦ ἐκ τῶν πρωτίστων τοῦ ἱατροῦ καθηκόντων.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Ι. ΛΑΜΨΑΣ.

ΤΕΛΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

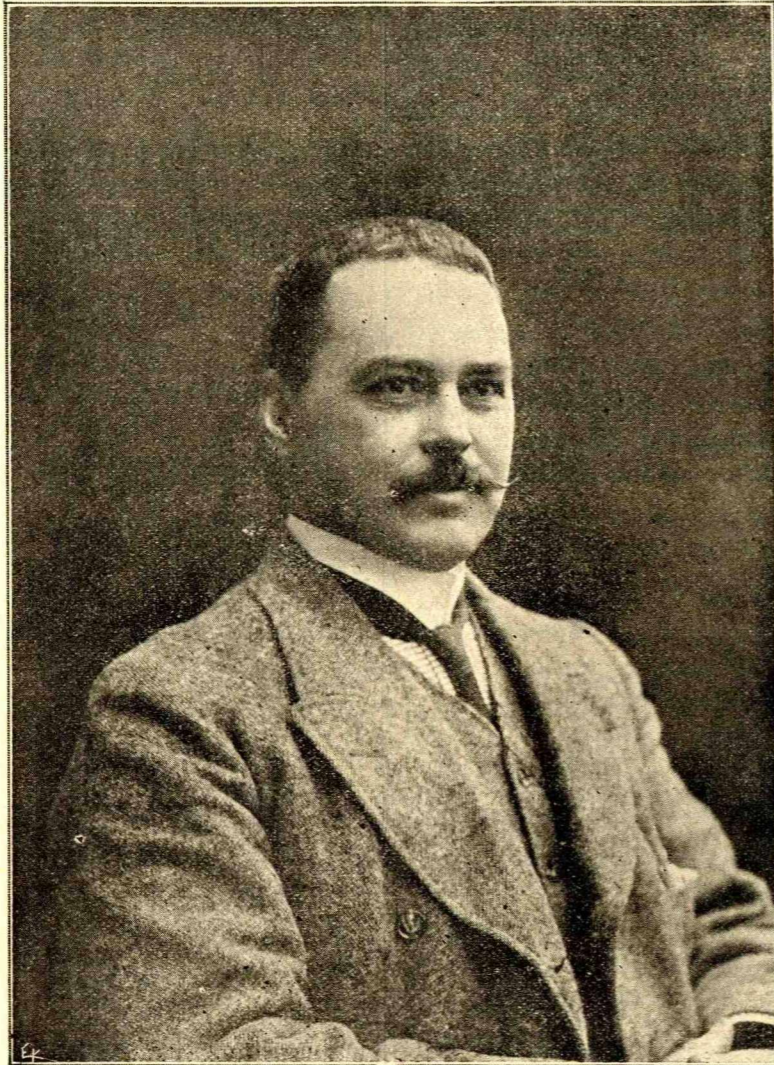
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους).

Αἱ περὶ τῶν πρωτογόνων τούτων ἀνθρώπων γνώσεις ἡμῶν εἶνε ἀτελεῖς ἂν δὲν συμπληρώσωμεν αὐτάς, ἀναζητοῦντες καὶ τὴν χώραν ἐν ἣ τὸ πρῶτον ἀνεπτύχθησαν οὗτοι καὶ ἔζησαν γυμνοὶ καὶ ἄοπλοι κατ' ἀγγέλας μικρὰς ἢ μεγάλας. Δυστυχῶς ἐνταῦθα καταλείπομεν τὸ στερεὸν ἔδαφος τῶν εὐρημάτων καὶ προσφεύγομεν εἰς ὑποθέσεις, μὴ ὑστερούσας ὁμοῦς κατὰ τὴν πιθανότητα ἐτέρων, ὧν βρῖθουσιν οἱ λοιποὶ κλάδοι τῶν φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ αἰτινες ἐπαναπαύουσι τοῦλάχιστον τὰς λογικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πνεύματος.

Ἀναχωροῦντες οἱ σοφοὶ ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι οἱ ἀρχέγονοι πρόγονοι τῆς ἀνθρωπότητος ἦσαν ἄοπλοι, στερούμενοι τεχνικῶν ὄπλων ἄλλων ἢ τῶν ἀξέστων λίθων, οὓς περιεγράφωμεν ἀνωτέρω, ἀμφιβάλλουσιν ἂν θὰ ἠδύναντο οὗτοι ν' ἀντιστῶσιν ἐν τῷ ἀγῶνι περὶ ὑπάρξεως καὶ ἐπιζήσασιν ἐν μέσῳ κλίματος καὶ κόσμου περὶ αὐτοὺς ἐχθρικοῦ, παλαιόντες διηνεκῶς κατὰ τῶν λίαν ἰσχυρῶν ἀγρίων ζώων.

Κατὰ τοὺς ἀνθρωπολόγους ὁ χῶρος, ἐν ᾧ ἐγένετο ἡ ἐξανθρώπισις τοῦ ἀνθρώπου, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπῆρξε τὸ πυκνὸν δάσος, διότι τὰ κάτω ἄκρα αὐτοῦ θὰ μετεβάλλοντο διὰ τῆς διηνεκοῦς ἀναρριχῆσεως εἰς συλληπτηρίους πόδας, ὡς συνέβη εἰς τὸν Γορίλλαν, τὸν Γίβωνα καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνθρωποειδεῖς. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος

R ROSS

Ὁ Ἄγγλος καθηγητὴς ὁ ἀνακαλύψας τὴν διὰ τῶν κωνώπων μετὰδοσιν τῶν ἐλαιογενῶν νόσων.

ἔζη ἐν χώρᾳ κεκαλυμμένη μὲν ὑπὸ δασῶν, ἀλλὰ κατὰ μεγάλας ἐκτάσεις γυμνῆ, ὥστε ἠναγκάσθη οὗτος καὶ νὰ βραδίζη.

Τοιαύτη χώρᾳ ὑπετέθη τὸ κατ' ἀρχὰς ἐκ γεωγραφικῶν ἐπὶ τῆς διαδόσεως τῶν ζῶων λόγων ἢ σιθηρικῆ ἢ βορειοευρωπαϊκῆ ζώνῃ. Νεωστὶ ὅμως ὁ ἐξ Ἀιδελβέργης φυσιοδίφης Schötensack ὡς ἀρχέγονον πατρίδα τῆς ἀνθρωπότητος θεωρεῖ τὸ Ἰνδουστραλιακὸν ἀρχιπέλαγος. Μεταξὺ Αὐστραλίας καὶ ὀπισθίων Ἰνδιῶν ὑπῆρχε κατὰ τὴν νεωτάτην περίοδον τῆς γῆς, ἣν ὠνομάσαμεν τριτογενῆ, συνδετικὴ γέφυρα ἐκ στερεᾶς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τε τῆς γεωλογικῆς αὐτῆς κατασκευῆς καὶ τῆς διαδόσεως τῶν ζῶων, συνδέουσα τὴν ἡπειρον ταύτην διὰ τῶν Ἰνδουστραλιακῶν νήσων μετὰ τῆς στερεᾶς τῆς Ἀσίας.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην λοιπὸν δέχεται ὁ Schötensack τὴν μετανάστευσιν εἰς Αὐστραλίαν μετὰ τῶν μαρσιποφόρων ζῶων καὶ τῶν ἀρχεγόνων προγόνων τοῦ μέλλοντος ἀνθρώπινου γένους, τῶν μικρὸν τι διαφορῶν τῆς ἀρχικῆς προγονικῆς ῥίζης. Ἡ γέφυρα αὕτη βραδύτερον ἐβυθίσθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἡ δὲ Αὐστραλία ἔμεινε κεχωρισμένη ἀπὸ τῶν λοιπῶν παρακειμένων χωρῶν.

Ἐνῶ δ' ἐν ἄλλαις γειτονικαῖς χώραις τῆς γῆς ἀνεπτύχθησαν νέαι μορφαὶ θηλαστικῶν καὶ ἰσχυρότατα ἀρπακτικὰ ζῶα, ἡ Αὐστραλία ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἐξησφακίσθη ἀπὸ τῆς μεταναστεύσεως τῶν ἐπικινδύνων τούτων ἀποίκων, οὕτω δὲ τὸ γένος τῶν μαρσιποφόρων ἐπεκράτησεν ἐπ' αὐτῆς καὶ ἠδυνήθη νὰ διατηρηθῇ.

Τὰ μαρσιποφόρα ἀνεπτύχθησαν ἐπ' αὐτῆς εἰς πολυάριθμα εἶδη. οὐδὲν ὅμως αὐτῶν ἦτο σοβαρῶς ἐπικίνδυνον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Οὕτως οὐ μόνον εὖρεν οὗτος ἐνταῦθα φυτικὴν τροφήν ἄφθονον, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ζῶα, ἅτινα ὡς ἄοπλα εὐκόλως ἠδύνατο νὰ θηρεύσῃ. Οὕτω μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀπὸ φυτοφάγου ἐγένετο καὶ σαρκοφάγος. Καταδιώκων δὲ διηνεκῶς ζῶα, ἅτινα παρεῖχον εἰς αὐτὸν ἀσθενῆ ἀντίστασιν,

ἐγένετο εἰς τὸ διάστημα τῶν αἰῶνων θηρευτῆς, καὶ ἐνῶ συγχρόνως ηὔξανετο ἡ διανοητικὴ αὐτοῦ ἰκανότης ἀπέκτησε τὴν ἀπαιτουμένην εὐφυΐαν, ὅπως βραδύτερον, ὅτε μετενόστευσεν εἰς Αὐστραλίαν, ἀναλάβῃ τὸν ἀγῶνα καὶ κατὰ τῶν εὐφυστέρων καὶ ἰσχυροτέρων ἀρπακτικῶν. Αἱ ἀχανεῖς αὐστραλιαναὶ στέππαι ἐξηνάγκασαν αὐτὸν εἰς ἀσκήσεις πορειῶν, ἐνῶ τὰ ἀραιὰ δάση παρεῖχον αὐτῷ τὴν εὐκαιρίαν νὰ μεταχειρίζεται καὶ τὴν ἔμφυτον εἰς αὐτὸν ἀναρριχητικὴν ἰδιοφυΐαν.

Οἱ σήμερον αὐστραλιανοὶ αὐτόχθονες ἴστανται ἐπὶ πολὺ ἀνωτέρας βηθμίδος ἀναπτύξεως ἢ οἱ ἀρχέγονοι οὗτοι πρόγονοι. Ἐν τούτοις παρέχουσιν ἡμῖν πολυάριθμους συνδέσεις πρὸς τοὺς πολλῶ προηγηθέντας αὐτῶν προγόνους. Καὶ σήμερον ἔτι ἀπαντῶμεν παρ' αὐτοῖς τὴν στεγοειδῆ μορφήν τοῦ κρηνίου καὶ ἀσθενῆ θολοειδῆ κύρτωσιν τῶν βλεφαρικῶν τόξων, οἷα τόσον σαφῶς ἐμφανίζεται ἡμῖν ἐπὶ τῆς φυλῆς τῆς Νεανδερτάλ. Ἡ σιαγὼν ὡσαύτως δὲν παρέχει ὡς καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Spy, τῆς Νεανδερτάλ καὶ τῆς Κραπίνης. Τέλος δὲ καὶ ἡ ῥίς εἶνε πλατεῖα καὶ σιμῆ καὶ οἱ τομειὶς ὀδόντες εἰς χιμρότερα τὰ φύλα εἶνε μείζονες, γεγονός, δεικνύον τὸ πανάρχαιον τῆς φυλῆς. Ἐνῶ δὲ οἱ χαρακτῆρες οὗτοι τοῦ κρηνίου ἐμποιούσιν ἐντύπωσιν, ἡ ἐξωτερικὴ διαμόρφωσις τοῦ σώματος αὐτῶν ἀφ' ἑτέρου δεικνύει διακυμάνσεις, ἃς οὐδεμία ἄλλη φυλὴ παρουσιάζει. Αἱ διακυμάνσεις δὲ αὗται δὲν εἶνε ἀτακτοὶ, ἀλλ' ἐμφανίζονται ὡς συνδετικαὶ γέφυραι, δι' ὧν μεταφερόμεθα εἰς τοὺς ἰδιάζοντας χαρακτῆρας τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἡ ἀνευρίσκομεν κεχωρισμένους εἰς τὰς λοιπὰς διαφορῶν φυλάς τοῦ ἀνθρώπου ἐκτὸς τῆς Αὐστραλίας· διότι ἐν τῇ φυλῇ ταύτῃ διακρίνονται ἀνοικτόχροοι τετανότριχες καὶ σκοτεινόχροοι οὐλότριχες ἄνθρωποι. Τὸ δὲ χρῶμα τοῦ δέρματος ἐμφανίζει τὰς διαφορὰς ἀποχρώσεις μετὰ τὸν ὄρφοξάνθου καὶ τοῦ ὄρφομέλανος. Ἐνταῦθα λοιπὸν ἐγκρύπτεται ἡ ἀρχή, ἐξ ἧς

ἐξεβλάστησαν αἱ διαφοραὶ τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν.

Ἄλλὰ καὶ ἐργαλεῖά τινα καὶ σκεύη τῶν νῦν ζώντων αὐστραλιανῶν ὑποδεικνύουσι τὸν σύνδεσμον αὐτῶν μετὰ τῶν εὐρωπαϊῶν ἀρχηγῶν ἀνθρώπων· διότι καὶ σήμερον ἔτι μεταχειρίζονται οἱ αὐστραλιανοὶ πελέκεις καὶ λιθοκόπους λιθίνους, ἀξέστους καὶ ὅλως ὁμοίους πρὸς τοὺς ἐν χρήσει ὑπὸ τῶν πρώτων τρωγλοδυτικῶν κατοίκων τῆς Εὐρώπης. Ἰδίως ὁμοίως μνεῖας δεῖται ὁ βουμεράγκης, ἥτοι πρὸς δρέπανον ὁμοίον ἐργαλεῖον, τὸ ὅποιον ἐκσφενδονίζεται μακρὰν, ὅταν δὲ δὲν τύχη τοῦ σκοποῦ, περιδινόμενον ἐπιστρέφει πρὸς τὸν σφενδονήτην. Ἐν οἰκίσεσι τῶν προϊστορικῶν ἀνθρώπων ἐν Γαλλίᾳ ἀνευρέθησαν τεμάχια κεράτων Ταράνδων, ὡς ἐκ τῆς μορφῆς αὐτῶν ἀνήκοντα εἰς τὸν βουρεμάγκην. Διὸ καὶ τὰ ἐργαλεῖα ταῦτα θεωροῦνται ὡς παραληφθέντα ὑπὸ τῶν ἀρχηγῶν ἀνθρώπων ἐκ τῶν πρώτων αὐτῶν αὐστραλιανῶν οἰκήσεων κατὰ τὴν διάδοσιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, μόλις δὲ βραδύτερον, μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν καταλληλοτέρων ὄπλων, οἷον τοῦ βέλους καὶ τοῦ τόξου, ἀνταλλαγέντα πρὸς ταῦτα.

Μόλις ἡ θεωρία αὕτη ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον, παράδοξος εἰδήσις ἀνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ καὶ γερμανικοῦ τύπου.

Ἐν τῇ βρεττανικῇ Νέξ Γουϊνέα, ἀνεκαλύφθη ἐπὶ τῶν ἐλωδῶν αὐτῆς χωρῶν φυλὴ ἀνθρώπων ἀγρία, ἀποκλειστικῶς δεινρόθιος, ἥς τὰ κάτω ἄκρα σχετικῶς πρὸς τὸν κορμόν, ἔνεκα τῆς ἀπομαθηζέως τοῦ βαδίσματος, εἶνε ἔλλειμματικά. Βραδύτερον αἱ ἀνακοινώσεις αὐταὶ ἐπεβεβαιώθησαν ὑπὸ τοῦ πρῶην διοικητοῦ τῆς ἀγγλικῆς ἀποικίας Sir Francis Winter καὶ τοῦ νῦν τοιοῦτου Mr. Robinson.

Ἐκ τῶν εἰδήσεων τούτων καὶ ἐκ τῆς σημασίας τῶν ἀτελεστάτων φυλῶν ὀρμηθεὶς ὁ ἄοκνος ἐρευνητὴς τῶν ἀπολιθωμάτων καὶ λιθίνων τοῦ ἀνθρώπου ἐργαλείων Klaatsch μετέβη

πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εἰς Αὐστραλίαν καὶ διατρίψας αὐτόθι τρία ὅλα ἔτη, ἰδίως εἰς τὰς μεσοτροπικὰς βορείους αὐτῆς χώρας, ἐπέστρεψεν ἀποκομίζων ἀφθονὸν ἀνθρωπολογικὸν ὕλικόν, κρανία, σκελετοὺς αὐτοχθόνων, ἐν ἀκέραιον πτώμα, φωτογραφίας στερεοτυπικὰς καὶ διάφορα ἐγγύρια σκεύη, ἰδίως δὲ λίθινα ἐργαλεῖα ἀνάλογα πρὸς τοὺς ἠωλίθους.

Ὡς πρὸς τὰς φυλὰς δὲ περὶ ὧν ἔγραψεν ὁ τύπος ἐδείχθη ὅτι, ὅπως συνήθως, αἱ εἰδήσεις αὗται ἦσαν ὑπερβολικαί. Διότι, καθ' ἃ ὁ Klaatsch ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ἀνθρωπολόγων ἐν Στρασβούργῳ τῇ 4 Αὐγούστου 1907, εὔρε μὲν οὗτος ἓνα αὐστραλιανὸν οὔτινος ὁ πούς εἶχε βραχύτερον τὸν πρῶτον δάκτυλον, μακροτέρους δὲ τοὺς λοιπούς, ἀλλὰ τὸ χειρόμορφον τοῦτο τοῦ ποδὸς ἀποδίδει εἰς ἀναδρομὴν (Atavismus) πρὸς τοὺς ἀρχαίους προπάτορας. Πλὴν τῆς ἐξαιρέσεως ὁμοίως τούτης παρετήρησεν ὁ Klaatsch καὶ ἕτερον φαινόμενον γενικόν, ἥτοι τὴν ἐμφάνισιν κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν τῶν αὐστραλιανῶν (8—10 ἐτῶν) τριχώματος ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος, συνισταμένου ἐκ πυκνοῦ ξανθοῦ μεγάλου χνοῦ καὶ σχηματίζοντος χρυσοξανθὸν τρίχωμα, λεῖψκνον τῆς ἀρχικῆς δορᾶς τῶν πρωτογόνων ἀνθρώπων. Κατὰ τὴν ἐρευναν δὲ τοῦ σκελετοῦ εὔρεν ὁ Klaatsch ὅτι τὸ κρανίον τῶν αὐτοχθόνων αὐστραλιανῶν, οὐθεωρεῖ ὡς ἰδίαν ἀρχέγονον παναρχαιοτάτην φυλὴν, ἐμφανίζει πολλὰς ὁμοιότητας πρὸς τὸ πιθηκανθρώπινον καὶ τὸ νεανδερτάλειον, συμπεραίνει δὲ ὅτι ἐκ σειρᾶς τινος μορφῶν τοῦ πρώτου ἀνεπτύχθησαν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ τύπος τῶν αὐστραλιανῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ τοῦ νεανδερταλείου ἀνθρώπου.

Τοιαῦτα εἶνε μέχρι σήμερον τὰ ἐξαγόμενα τῆς ἐρένης περὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων, ἃ τινα ἔχουν ἰδηγοὺς διαφόρους μονογραφίας τῶν εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἀσχοληθέντων καὶ ὕλην διεσπαρμένην ἐν περιοδικαῖς προσεπάθησα, ὅσον ἐμοὶ ἰκανότης, νὰ ἐκθέσω ὑμῖν συντόμως.

Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι πρὸς τοὺς προπάτορας τούτους, οὐθεπέδειξεν ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα χωρίζει ἡμᾶς παμμέγιστον χάσμα. Ρίπτοντες σήμερον τὸ βλέμμα περὶ ἡμᾶς εἰς τε τὸν ὕλικόν καὶ τὸν πνευματικὸν κόσμον, ἀνατείνομεν τὸ μέτωπον μεθ' ὑπερηφανείας. Τέχνη, Ἐπιστήμη, Ἠθικὸς νόμος ἀπεμάκρυναν ἡμᾶς τῶν προπατόρων καὶ ἀνεβίβασαν εἰς τὸ μέγα ὕψος τῆς εὐγενοῦς ἀνθρωπίνης φύσεως. Διηνεκῶς δὲ τείνει ἡ ἀνθρωπότης πρὸς τελειοποίησιν, πρὸς ἀποτίναξιν τῶν δεσμῶν τοῦ ζώου, πρὸς ἐξάνθρωπισιν, οὐδεὶς δὲ ἀμφιβάλλει περὶ τοῦ μέλλοντος. Πόσαι ὁμοίως ἑκατοντάδες χιλιάδων ἐτῶν διέρευσαν καὶ οἴους ἀγῶνας κατέβαλε τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ πνεῦμα μέχρι τῆς σημερινῆς ἀναπτύξεως! Διατί δὲ φαίνεται ἡμῖν σήμερον ξένη, ἀσύμφορος καὶ προσβλητικὴ ἡ γνώμη ὅτι διὰ βραδυτάτου βήματος καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν προήχθημεν ἀπὸ ἀγρίας ἐντελῶς καταστάσεως, ἀφοῦ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχαιότητι ἄνδρες μεγαλοφυεῖς ἀπλῶς διὰ λογικῆς σκέψεως κατήχθησαν εἰς ὁμοία συμπεράσματα καὶ διὰ φυσικωτάτων χρωμάτων περιέγραψαν τὴν κατὰστασιν τούτην; Ὁ μέγας τραγικός, περιγράφων ἐν τῷ Προμηθεὶ τὴν κατὰστασιν τῶν πρὸ τοῦ Τιτάνοιο τούτου ἀνθρώπων, λέγει:

Οἱ ἄνθρωποι εἶχον ὀφθαλμοὺς ἀλλὰ δὲν ἔβλεπον, ὧτα καὶ δὲν ἤκουον, ὁμοιοὶ δὲ πρὸς μορφὰς ὄνειρώδεις διήρχοντο ἀτάκτως καὶ ἄσκοπῶς τὸν μακρὸν αὐτῶν βίον, μὴ ἔχοντες οὔτε πλινθοκτίστους οὔτε ξυλῖνας κατὰ τοῦ ψύχους οἰκίας, ἀλλ' ἔζων τρωγλοδυτικῶς ὡς οἱ ταχύτατοι μύρμηκες οἰκοῦντες εἰς τὰ βάθη ἀνηλίων σπηλαίων.

«οἱ πρῶτα μὲν βλέποντες ἔβλεπον μάτην, κλύοντες οὐκ ἤκουον, ἀλλ' ὄνειράτων ἀλίγκιοι μορφαῖσι τὸν μακρὸν βίον ἔφυρον εἰκὴ πάντα, κοῦτε πλινθοφεῖς δόμους προσείλους ἦσαν, οὐ ξυλουργίαν κατάρουχες δ' ἔναιον, ὥστ' ἀήσυροι μύρμηκες, ἀντρῶν ἐν μυχοῖς ἀνηλίοις».

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος)

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

Εἰς τὸν νεοφώτιστον ἀνεψιὸν μου
Γιαννάκην Καζιλάρη

Στὴν κολυμβήθρα σήμερα
δέχουσαι τ' ἅγιο μῦρο
κι' ὁ κόσμος ὅλος χαίρεται
κι' ὁ ἥλιος λάμπει γύρω
καὶ στέλνει τῆς ἀχίδες του
σι' ἅγιο τὸ μείωπό σου,
σᾶ νᾶθελε τὴν εὐτυχία
νὰ στείλῃ σύντροφό σου!
Ψάλλουν γλυκὰ τὰ Χερουβεῖμ,
καὶ μὲ χαρὰ πειοῦνε
καὶ ἡ στροφὴς ἡ ἁρμονικὴς
φιάνουν κ' ἐδῶ ἀντηχοῦνε.
Χαίρει τοῦ κόσμου ὁ λυτρωτὴς,
γιορτάζει ὁ οὐρανός,
γιατὶ καὶ σὺ, ἀγγελουδί μου,
θὰ γίνῃς Χριστιανός!

Νίκος Θ. Γούζαρης.

ΥΓΙΕΙΝΗ

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ Ο ΣΤΗΘΟΔΕΣΜΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους).

Τοιοῦτον κώλυμα παρεμβάλλει καὶ ὁ στηθόδεσμος ἀνθιστάμενος προφανῶς εἰς τὴν ἐλευθέραν τοῦ θώρακος διεύρυσιν. Ὡστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διὰ τὸν σπουδαιότατον τοῦτον λόγον ὁ στηθόδεσμος ἐπιστημονικῶς εἶνε καταδικαστέος.

Συντελῶν δὲ, διὰ τῆς παρεμποδίσεως τῆς πλήρους καὶ τελείας εἰσπνοῆς, λεληθότως εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ αἵματος γίνεται πρόξενος τῶν συνεπειῶν τῆς κακοχυμίας αὐτοῦ, αἵτινες ἐκφαίνονται εὐθὺς ἀμέσως διὰ τῶν παλμῶν καὶ τῆς δυσπνοίας, ἐνοχλήσεων ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐνοχλοῦνται ἂν μὴ ὅλαι τὰ ⁹/₁₀ τοῦλάχιστον τῶν φερουσῶν στηθόδεσμον νεανίδων.

Καὶ ὡς ταῦτα νὰ μὴ ἦσαν ἀρκετὰ καταδι-

κάζειν ὁ στηθόδεσμος, ἂν μὴ εἰς ἀκίνησιαν παν-
τελή, πάντως ὅμως. εἰς μετριοτάτη, τιαύτην
τοὺς μῦς τοῦ θώρακος, ἐκφυλεῖ τούτους βαθ-
μιαίως, καθιστᾷ ἀτροφικούς, ἀποτέλεσμα δὲ
τῆς τοιαύτης ἐπ' αὐτῶν ἐπηρείας τοῦ στηθο-
δέσμου εἶνε αἱ δυσμορφίαι τοῦ θώρακος τῶν ὀ-
ποίων μόνον διὰ τοῦ στηθοδέσμου δικαιολογεῖ-
ται ἢ ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρως συχνότης παρὰ
ταῖς νεάνισιν ἢ παρὰ τοῖς νέοις.

Πιεζομένου τοῦ θώρακος διὰ τοῦ στηθοδέ-
σμου καὶ ἐμποδιζομένης οὕτω τῆς κατὰ τὰ
πλάγια διαστολῆς τῶν πνευμονικῶν κυψελί-
δων, ἀναγκάζονται αὐταὶ νὰ διασταλλῶσι
κατὰ μῆκος, ἀποτέλεσμα δὲ τῆς τοιαύτης
παρὰ φύσιν πρὸς τὰ κάτω διαστολῆς αὐτῶν,
εἶνε ἡ ὑπέμετρος πίεσις τοῦ διαφράγματος
πρὸς τὸ κῆτος τῆς κοιλίας, ὅπερ κατερχόμενον
πέραν τοῦ δέοντος πιέζει τὰ σπλάγχνα τῆς
κοιλίας γενόμενον ἀφορμὴ οὕτω παθολογικῶν
δυσμορφιῶν τοῦ ἥπατος, ὅπερ εἴτε χρονίως
φλεγμαίνει εἴτε καὶ ἀτροφεῖ. Παρεκτός τῆς
τοιαύτης τοῦ ἀπωθουμένου καὶ πιέζοντος δια-
φράγματος ἐπιρροῆς ἐπὶ τοῦ ἥπατος ἔχομεν
καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ σπληνὸς συνεπειὰς τῆς τοιαύ-
της πίεσεως, καὶ τὰς ἐπὶ τοῦ στομάχου τοῦ
ὁποίου ἐμποδίζονται φυσικὰ αἱ ἀκούσιοι αὐ-
τοῦ διασταλτικαὶ καὶ συσταλτικαὶ κινήσεις,
ἢ παρεμπόδισις τῶν ὁποίων γεννᾷ πράγματα
εἰς τὴν πέψιν καὶ συνεπῶς ὑποσκάπτει ὄχι
ὀλιγώτερον τὸν καθόλου ὄργανισμὸν τῆς γυ-
ναϊκῆς ἀφ' ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ στήθους πίεσις.
Πιεζόμενα διὰ τῆς πρὸς τὰ κάτω ἀπώθησεως
τοῦ διαφράγματος τὰ ἀμέσως ὑπ' αὐτῶ κεί-
μενα σπλάγχνα, ἥπαρ, στόμαχος καὶ σπλήν,
πιέζεται καὶ ἀπωθεῖται ὑπὸ τούτων καὶ τὸ
ἔσω καθόλου γεννητικὸν σύστημα τῆς γυναι-
κῆς, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων πίεσεων ἔχομεν
ἐκτοπίσεις καὶ συμφορήσεις τῆς μήτρας ἀφ'
ἐνός, διαφορῶν δὲ τῶν ὠθητικῶν παθήσεις ἀφ'
ἐτέρου, ἐξηγοῦσι τὸ διατὶ ἢ ἰστέριον πλεονά-
νάζει παρὰ τῶ γυναικείῳ φύλῳ, ὡς ἐπὶ τὸ
πολὺ ὀφειλομένη εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ στηθοδέ-

σμου. Ἄν δὲ ὁ στηθόδεσμος τοιαύτην ἐπὶ τῆς
μήτρας ἐπιρροὴν ἔχη παρὰ ταῖς νεάνισι καὶ
ταῖς γυναιξὶ καθόλου ποῖαν ἄρα γε ὀλεθρίαν
ἐπιρροὴν ἔχει ἐπὶ τῆς ἐγκυμονούσης γυναικῆς;
Ἰδοὺ διατὶ παρὰ πικρῶς καλῶς ὑπολογίζοντος
τὰς ἀπὸ τούτου συνεπειὰς ἐπιστήμονος, δέον
νὰ προβάληται ὡς ἀφορισμὸς ἢ χρῆσις τούτου
κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην. Ἐπικρατεῖ παρὰ τι-
σιν ἡ ἰδέα ὅτι ἐπιτρέπεται διαρκούσης ταύτης
μετρία πίεσις διὰ στηθοδέσμου χαλαρῶς πιέ-
ζοντος τὸ στήθος. Συνεφωνήσαμεν πάντοτε
πρὸς αὐτούς, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόσον πολ-
λάκις ἔτυχεν ἡμῖν νὰ προσέλθωσι καὶ ζητή-
σωσι τὴν συμβουλήν ἡμῶν ἐγκυοὶ παραπο-
νούμεναι δι' ἄλλας ἄλλοτε ἐνοχλήσεις ἀπο-
δίδουσι ταύτας εἰς τὴν ἐκ προκειμένου
τοῦλάχιστον ἀθωωτάτην ἐγκυμοσύνην καὶ ὀ-
ποίων τὰς ἐνοχλήσεις εἶδομεν ἐν ἀκαρεῖ ἐκ-
λειψάσας ἅμα ὡς διετάξαμεν τὴν ἀφαίρεσιν
τοῦ στηθοδέσμου. Ἐννοεῖται οἴκοθεν καὶ δια-
τάζαντες ἐπετύχομεν.

Αὐτὸς δὲ εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποσον ὄχι
μόνον ὁ στηθόδεσμος δέον νὰ ἀπγορευῆται
τῇ ἐγκύῳ ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ὅπωςδῆποτε
σφικτὰ ἐνδύματα οἷον ἐπ. παραδείγματι τὸ
ἐπανωφόριον, τὸ ὅποσον καλὸν εἶνε νὰ μὴ σφίγ-
γῆται περὶ τὴν ὀσφύν ἀλλὰ νὰ συγκρατῆται
ἀπὸ τῶν ὤμων δι' ἀναρτήρων.

Ἀναφέρομεν ἐνταῦθα καὶ τὸ ὅτι οὐχὶ ὀλί-
γοι συνάδελφοι ἰσχυρίζονται ὅτι συμβάλλει ὁ
στηθόδεσμος μεγάλως εἰς τὴν παραγωγὴν χολ-
ολίθων, βασιζόμενοι εἰς τὴν στατιστικὴν ἐξ
ἧς προκύπτει ὅτι ἡ χολολιθίασις ἀπαντᾷ ἐν
μεῖζονι ἀναλογίᾳ παρ' ἐκείναις ταῖς νεάνισι
καὶ ταῖς γυναιξίν, αἵτινες κάμνωσι κατάχρησιν
τοῦ στηθοδέσμου. Αὐταὶ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς
αἱ συνέπειαι τῆς χρήσεως τοῦ στηθοδέσμου,
τὸν ὅποσον ἀπορίας ἄξιον εἶνε πῶς μεθ' ὅλην
τὴν κατ' αὐτοῦ σταυροφορίαν τῶν ἰατρῶν ἐξα-
κολουθοῦσι φέρουσαι αἱ γυναῖκες, ἐκτός ἂν πα-
ραδεχθῆ τις ὅτι ἐπὶ προκειμένου φέρονται εὐ-
αγγελικώτατα ἀγαπᾶσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν.

Δύο λέξεις ἀκόμη. Ἄν παρ' ὅλα ταῦτα ἔ-
ξακολουθεῖ θεωρούμενος ὁ στηθόδεσμος ἀναγ-
καῖον κακόν, ἄς λαμβάνωνται τοῦλάχιστον ὑπ'
ὄψιν τὰ ἐξῆς ὑγιεινὰ παραγγέλματα κατὰ
τὴν χρῆσιν αὐτοῦ.

1ον) Ἡ χρῆσις τοῦ στηθοδέσμου πρὸ τῆς
ἐφήβου ἡλικίας καὶ ἄσκοπος εἶνε καὶ ἀπολύτως
ἐπιβλαβής.

2ον) Αἱ ὄριμοι νεάνιδες καὶ νεαρὰί γυναῖκες
δέον νὰ κάμνωσι χρῆσιν τοιοῦτου μὴ πιέζον-
τος τοὺς μαστοὺς καὶ τὰς θηλάς αὐτῶν, τὸν
στόμαχον καὶ τὰ λοιπὰ τῆς κοιλίας σπλάγχνα,
τοῦτο δὲ κατορθοῦται ἐν μέρει ἂν κατασκευά-
ζῃται οὕτως ὥστε νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἰ-
σχύων κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν εὐτυχῶ, ὁση-
μέραι εἰσαγομένων ἐν χρήσει τοιοῦτων. Οὕτω
μόνον μετριάζονται ἐπαισθητῶς αἱ ἀπὸ τούτου
ὀλέθρια ἐπὶ τοῦ γυναικείου φύλου συνέπειαι.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΩΡΕΤΤΗΣ

Ἰατρικῆς τῆς Ἰατρικῆς ἐν τῷ Ἐθν.
Πανεπιστημίῳ.

Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ἰατροῦ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Προκειμένου περὶ τῆς θεραπείας τοῦ ὀξέος
ἀλκοολισμοῦ τῆς κοινῶς λεγομένης μέθης ἀρκου-
σιν ὀλίγα σταγόνες ὑγρᾶς ἀμμωνίας ἐντὸς
ὀλίγου ὕδατος, ὅταν ὁ μεθυσθεὶς δύναται νὰ
καταπίη. Πολλάκις ὅμως δὲν δύναται ἢ ἀρ-
νεῖται νὰ πράξῃ τοιοῦτόν τι· τότε καταφεύ-
γομεν εἰς μίαν ἔνεσιν ἀπομορφίνης, ἣτις ἀνα-
κουφίζει τὸν ἐν κραιπάλῃ εὐρισκόμενον, καθότι
διὰ τοῦ ἐμέτου ἀποβάλλεται πᾶν τὸ ἐν τῷ
στομάχῳ αὐτοῦ περιεχόμενον καὶ συνεπῶς καὶ
τὸ τυχὸν ἐν αὐτῷ ὑπάρχον οἰνόπνευμα. Ὁ
καφὲς ὅταν ὁ μεθυσθεὶς δύναται νὰ πῖη εἶνε
λυσιτελέστατος. Εἰς τὰς ἀτονικὰς καταστά-
σεις τοῦ κωματώδους σταδίου, θὰ καταφύγω-

μεν εἰς ἐνέσεις καρδιοτονωτικῶν καὶ ἰδίως
καφεΐνης. Συναπισμοὶ ἐπὶ τῶν κάτω ἄκρων
καὶ μάλαξις αὐτῶν, ψυχρὰ ἐπιθέματα ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς ἀποβαίνουνσι λίαν ὠφέλιμα, ὑπάρχον-
τος δὲ παραληρήματος καὶ ἀϋπνίας κάμνομεν
ὑποδορεῖους ἐνέσεις μορφίνης. Ἄν ἔχωμεν ὑπερ-
θερμασίαν διατάσσομεν δροσερὰ λουτρά κατὰ
δίωρον.

Τινὲς τῶν συναδέλφων καὶ σήμερον ἔτι
παραγγέλουσιν εἰς τοὺς ἐν τῷ κωματώδει
σταδίῳ εὐρισκόμενους οἰνόφυλας τὴν φλεβο-
τομίαν· τοῦτο ὅμως καταδικάζεται, καθότι
δύναται νὰ φέρῃ τὸν ἄμεσον θάνατον τοῦ ἀσθε-
νοῦς ἡμῶν· ἀντὶ ταύτης δυνάμεθα νὰ θέσωμεν
ὀλίγας αἱματηρὰς σικύας, καὶ ἐν ἀνάγκῃ δυ-
νάμεθα νὰ ποιήσωμεν τεχνητὴν ἀναπνοήν, ἣτις
ἐπιφέρει ὡς τὰ πολλὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Καὶ νῦν ὅτε διεξήλθομεν δι' ὀλίγων τὰ τοῦ
ὀξέος ἀλκοολισμοῦ, μεταβαίνομεν εἰς τὸν χρόνιον
τοιοῦτον, ὅστις ἀρκετὰς ὑπάρχεις κατέστησεν
ἀνικάνους καὶ εἰς περισσοτέρας ἔτι ἔφερε τὸν
ὀλεθρον.

Τὰ συμπτώματα τοῦ χρόνιου ἀλκοολισμοῦ
διαίρουμεν εἰς δύο κατηγορίας, εἰς ψυχικὰ καὶ
σωματικὰ.

Καὶ πρῶτον τὰ ψυχικὰ· ὁ ὕπνος τῶν τοιού-
των ἀσθενῶν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι
βάσανος· δυσκόλως φέρονται εἰς τὰς ἀγκάλας
τοῦ Μορφέως καὶ ὅταν ἀκόμη οὗτος κλείσει
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ ἐπ' ἐλάχιστον κατα-
τρυχῶνται ὑπὸ τῶν τρομακτικωτέρων ἐφιαλ-
τῶν, βλέπουσιν ἀνθρώπους φονεύοντας αὐτούς,
νομίζουσιν ὅτι πίπτουσι ἐκ κρημνῶν, ἢ ἐντὸς
φρεάτων, ὅτι εὐρίσκονται ἐντὸς οἰκίας περιγυ-
ρουμένης ὑπὸ φλογῶν, ὅτι καταδιώκονται ὑπὸ
ἀγρίων θηρίων καὶ ἐκ πλείστων ἄλλων παρα-
πλησίαν φοβερῶν ὀνειρῶν.

Ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀλκοολικοῦ κατὰ πολὺ
μεταβάλλεται· ἀρχεται νὰ ζηλοτυπῇ τὴν σύ-
ζυγόν του, ἀδιάφορον ἐὰν ἀριθμῇ πενήτηκοντα
ἢ ἐξήκοντα Μαίους καὶ ἐὰν ἀνήκῃ εἰς τὴν κλά-
σιν τῶν ἀλάλων πιθήκων. Καθίσταται εὐόργι-
στος, μελαγχολικός, δῦσπιστος, ὀκνηρός, δὲν
ἔχει τὴν θέλησιν οὔτε τὴν δύνάμιν νὰ ἐργασθῇ.

Τοιαύτη εἶνε ἡ ἐπίδρασις τοῦ οἴνοπνεύματος ἐπὶ τοῦ χρονίως διὰ τούτου δηλητηριαζομένου, ὥστε παρορμᾷ τὸν πίνοντα εἰς κλοπῆν, αὐτοκτονίαν ἢ ἀνθρωποκτονίαν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐμφανίζονται παρὰ τῷ ἀσθενεῖ, ἅπαντα τὰ στίγματα τῆς ἐκφυλογενοῦς φρενίτιδος. Ἡ μνήμη ἀρχεται σὺν τῷ χρόνῳ ἐλαττωμένη, ἢ δ' ἐξασθένησις αὕτη φθάνει πολλάκις μέχρι τελείας ἀνοίας.

Εἰς τὰ σωματικὰ συμπτώματα ὑπάγονται ἡ χρονία λαρυγγίτις, ἐξοῦ καὶ τὸ συνηθέστατον παρατηρούμενον παρὰ τούτοις βράγχος τῆς φωνῆς τῶν ἀλκολικῶν. Τὸ βῆμα τούτων δὲν εἶνε σταθερόν, ἐνεκεν ἀτονίας τῶν κάτω ἄκρων, ἀφικνουμένης πολλάκις μέχρι παραλύσεως. Συχνότατα παρατηροῦνται ὀδυνηραὶ συσπάσεις, αἰμωδίαι, μυρμηκιάσεις καὶ νευρικήλαι ὀφειλόμεναι εἰς αἰσθητικὰς διαταραχάς· ἀρκούντως συχνὰ ἐπιπροστίθενται συμπτώματα ἀπὸ τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος· τίς ἀγνοεῖ τὰς γαστροεντερικὰς διαταραχάς, αἵτινες ἀείποτε ἀπαντῶσιν εἰς τούτους; τὰς ναυτίας, τοὺς ἐμέτους τοὺς πρωϊνοὺς, οἵτινες ταλαιπωροῦσιν αὐτοὺς, τὰς ἐρυγὰς καὶ τὰς πυρώσεις;

Τὰ ὑποχόνδρια σπλάγγνα τὸ τε ἥπαρ καὶ ὁ σπλῆν εἶνε ηὔξημένα τὸν ὄγκον. Ἡ ἀτροφικὴ κίρρωσις τοῦ ἥπατος ἢ μετ' ἀσκίτου καὶ ἄνευ ἰκτέρου, ὀφείλεται πάντοτε σχεδὸν εἰς τὸν χρόνιον ἀλκοολισμόν. Καὶ τοιαύτη εἶνε ἡ ἐπίδρασις τοῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον φονεύοντος δηλητηρίου, ὥστε ἐπέρχεται τοιαύτη ἐξίς τοῦ ὄργανισμοῦ πρὸς αὐτό, ὅποια καὶ ἐπὶ ἄλλων δηλητηριάσεων καὶ ἰδιαίτατα τῆς μορφίνης καὶ τῆς νικοτίνης ἀπαντᾷ, ὥστε ἐὰν ζητήσωμεν νὰ παύσῃ ἀποτόμως ὁ ἀσθενὴς λαμβάνων τὸ οἴνοπνευμα θέλομεν προκαλέσει σειράν φαινομένων διὰ τῶν ὁποίων ὁ ὄργανισμὸς οἶονεὶ ἀντιδρᾷ πρὸς τὴν στέρησιν τοῦ ἡδέος ποτοῦ φερόντων πολλάκις πρὸς τὸν θάνατον καὶ ἄτινα καλοῦνται φαινόμενα ἀποχῆς· δηλ. ἀρχεται ἕλιγγος ὀχληρότατος καὶ τρόμος τῶν χειρῶν, διαστελλόμενος τοῦ τρόμου τοῦ ἐπερχομένου κατόπιν ἄλλων νοσημάτων ὡς νευρασθενείας, σκληρύνσεως κατὰ πλάκας καὶ ἄλλων, καθότι οὐδόλωσ αἰ κινήσεις καὶ συγκινήσεις αὐξάνουσι τοῦτον, ἐὰν δὲ ἀνοίξωμεν τοὺς δακτύλους τοῦ ἀρρώστου παρατηροῦμεν τρόμον ὀριζόντιον ταχέως ῥυθμοῦ.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος).

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Οἱ Θεσσαλονικεῖς θεωροῦνται εὐτυχεῖς κατατάξαντες πρὸ μικροῦ μετὰ τῶν ἰατρῶν τῶν τὸν νεαρώτατον μὲν ἀλλ' ἐπιμελέστατον καὶ ἐμβριθῆ ἰατρὸν κ. Λουκᾶν Δημητριάδην. Ὁ κ. Δημητριάδης ἀόκνως εἰργάσθη εἰς τὰς ἐνταῦθα κλινικὰς κ. κ. Ζωχιοῦ, Μακκᾶ, Φωκᾶ καὶ ἄλλων ἐπὶ μακρόν, ἀπελθὼν δ' ἀφῆκεν ἔν τε τῇ κοινῶν ἡμῶν καὶ τῷ ἰατρικῷ κόσμῳ λαμπρὰς ἀναμνήσεις. Μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἐπληροφορήθημεν τὴν ἐγκατάστασίν του εἰς μίαν τῶν μεγαλητέρων πόλεων, τοῦ ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ, τὴν Θεσσαλονίκην, καθότι ἐσμὲν βέβαιοι ὅτι ὁ κ. Δημητριάδης ἐν μέσῳ τυναδέλφων του Εὐρωπαίων, Ἑλλήνων καὶ ἄλλων εὐρισκόμενος, θὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ ἐκ τῆς μικρᾶς ἡμῶν πατρίδος ἐξέρχονται ἐπισημοὶ ἐφάμιλλον, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἀνώτεροι, τῶν ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Πανεπιστημίων ἐξερχομένων.

Μετ' εὐχαριστήσεως ἠκούσαμεν τὸν διορισμὸν εἰς τὸ ἐν Στύρῃ τῆς Εὐβοίας δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς ἐπιμελεστάτης διδασκαλίας δεσ. Ἑλένης Γ. Χρυσοχόου. Εἰς τὰ σχολεῖα εἰς τὰ ὅποια μέχρι τοῦδε ὑπηρετήσε διεκρίθη διὰ τὴν φιλοπονίαν καὶ ἰκανότητά της, ἀπελθοῦσα δὲ ἀφῆκε λαμπρὰς ἀναμνήσεις.

Τὸν φιλοπρόδον Ἐπιθεωρητὴν τῶν Δημοτ. Σχολείων Εὐβοίας κ. Ἐμμανουὴλ Σαγκριώτην, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ συγχαρῶμεν διὰ τὸν ἐπιτυχῆ διορισμὸν, τοὺς δὲ κατοίκους τοῦ χωρίου μακκρίζομεν, διότι ἐν τῷ προσώπῳ τῆς δεσ. Ἑλένης Χρυσοχόου εὗρον τὸν ἰδανικὸν τύπον τῆς ἀρετῆς, τῆς σεμνότητος καὶ τῆς εὐρείας μαθήσεως.

Μετὰ χαρᾶς χαιρετίζομεν τὴν ἀθώωσιν τοῦ ἐνωμοτάρχου α'. τάξεως κ. Βασιλείου Στασινοῦ κατηγορηθέντος διὰ τὸν γνωστὸν ἐν Μενιδίῳ φόνον τὸν γενόμενον πρὸ ἐπτὰ μηνῶν.

Ὅχι δὲ μόνον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἅπαντες οἱ γνωρίσαντες τὸν τίμιον χαρακτήρα τοῦ καλοῦ ὑπαξιωματικοῦ, ἐχειροκρότησαν τὴν ἀθωωτικὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, ἥτις καίτοι ἀργὰ ἦλθε ν' ἀπολείψῃ τὸ στίγμα τῆς ἐνοχῆς δι' οὗ ἐχρωμάτισαν αὐτὸν καὶ μετὰ προφυλάκισιν τῶσων μηνῶν νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ εἰς αὐτὸν προσγενομένον ἀδίκημα.

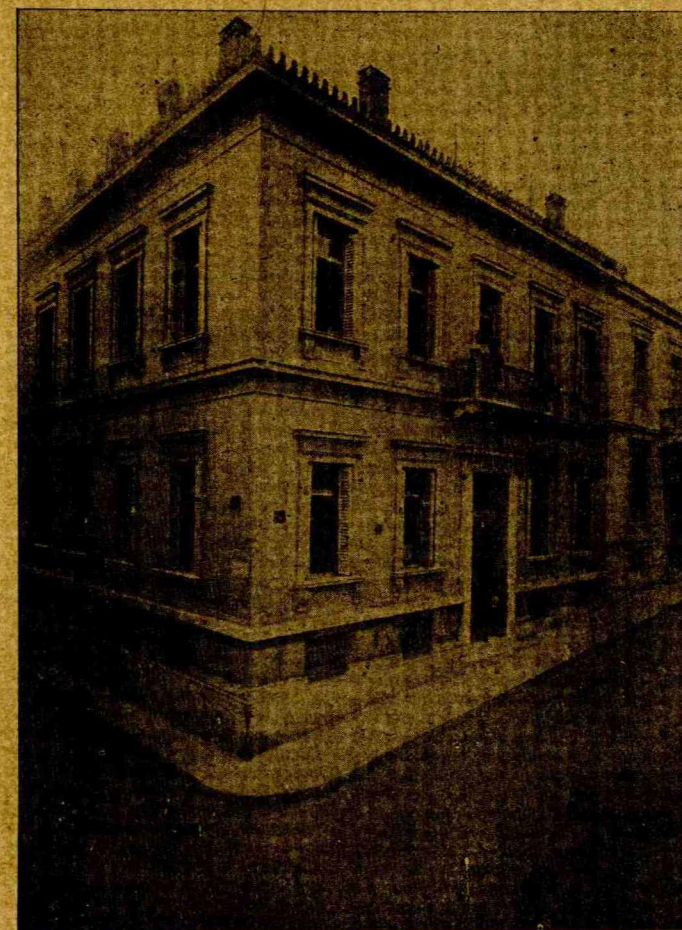
ΟΙΝΟΣ ΑΙΜΑΤΟΓΟΝΟΣ

ΙΑΤΡΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Σκευασία τονωτική διδομένη, κατὰ τῶν ἐλωδῶν πυρετῶν, ἀναιμίας, χλωρώσεως, νευρασθενείας, νοσημάτων τοῦ θώρακος καὶ εἰς γενικὰς ἀτονίας, χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ στομαχικὰς διαταραχὰς καὶ δυσκοιλίτητα.

Πωλεῖται ἀντὶ δραχμῶν 2,50 ἐκάστη φιάλη. Εὐρίσκειται εἰς τὰ φαρμακεία κ. κ. Λίτσου (Ὁμονοία), Α. Φωκᾶ (ὁδὸς Παρθεναγωγείου), καὶ Σκλέπα (Εὐρυπιδίου καὶ Μενάνδρου).

«ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ» Ἡ μεγάλη ἐν Ἀθήναις Χειρουργικὴ καὶ Γυναικολογικὴ Κλινικὴ τοῦ ἰατροῦ Κ. Γ. Λαμέρα

Ἐφηγητοῦ τῆς Γυναικολογίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ
Ὁδὸς Μασσαλίας 5.

Εἶνε ἡ μόνη Κλινικὴ ἐν ἣ χειρουργεῖ ὁ καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς καὶ διευθυντὴς τοῦ Ἀρσταίου νοσοκομείου κ. Ε. Καλλιωνίδης.

Διὰ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως.

Κύριε Στάη,

Πολλὰ παράπονα περὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολείων Μαγνησίας κ. Γεωργίου Βασιλειάδου πρὸ καιροῦ μᾶς εἶχον καταγγεληθῆ, περιεμέναμεν ὅμως κατάλληλον στιγμήν, ὅπως καὶ ἡμεῖς ἐκ δημοσιογραφικοῦ καθήκοντος παρουσιάσωμεν αὐτὸν πρὸ ὑμῶν. Νῦν ὅμως ὅτε πᾶσαι αὗται αἱ παρανομίαι ἐγνώσθησαν, τὸ δὲ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον σκέπτεται περὶ μεταθέσεως τοῦ τυραννίσκου τούτου τῶν πτωχῶν διδασκάλων, αἷς ἐπιβάλλεται, ὅπως ἐπέμβητε καὶ πύσητε τὸν ἀξιότιμον τοῦτον Ἐπιθεωρητήν, ὅπως διὰ τούτου δώσητε ἐν καλὸν μάθημα πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων. Ὁ ἐκ Γορτυνίας Ἐπιθεωρητὴς κ. Βασιλειάδης πρὸ τετραετίας ἐξελίπαρει τὸν τότε συναδέλφον σας κ. Καλλιφορνᾶν, ὅπως διορίσῃ αὐτὸν ὡς Ἐπιθεωρητήν, ἀλλ' ὁ ἀδέκαστος οὗτος πολιτικὸς καίτοι ἐπιέζετο ὑπὸ πλείστων, κατανοήσας τὸν χαρακτῆρά του, δὲν ἔστεργε κατ' οὐδένα λόγον νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τόσον ὑψηλὴν θέσιν.

Ἐπέπρωτο ὅμως δυστυχῶς, ἀξιότιμε κ. Στάη, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ πρώην συναδέλφου σας κ. Στεφανοπούλου νὰ καταλάβῃ τοιαύτην θέσιν.

Ἦδη ἐρωτῶμεν ὑμᾶς κ. Ὑπουργέ, ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς Ἐπιθεωρητὰς νὰ δωροδοκῶνται καὶ οὕτως νὰ ὑπάρχωσιν εὐνοούμενοι διδάσκαλοι καὶ μὴ; Ἐπιτρέπεται νὰ παύῃ διδασκαλίσσας καὶ διδασκάλους ἀνευ λόγου, ὅπως διορίσῃ συμπολίτας αὐτοῦ;

Ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ διδάσκαλος καταγγέλλων εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ;

Ἐπιτρέπεται, ἀκούσατε κ. Στάη, νὰ λέγῃ ὁ κ. Βασιλειάδης ὅτι, ὅ,τι θέλω ἐγὼ θὰ κάμνω δὲν ἔχω κανένα ἀνάγκην, ἢ θέσις μου εἶνε μόνιμος;

Ἐχουσι καὶ πολλὰ ἄλλα καταγγεληθῆ εἰς ἡμᾶς περὶ τοῦ λαμπροῦ(!) τούτου Ἐπιθεωρητοῦ, ἀλλ' ὁ χῶρος δὲν μᾶς ἐπαρκεῖ, ὅπως ταῦτα ἀπαριθμήσωμεν.

Ἐπὶ τῆς προτέρας Ὑπουργείας σας, κ. Στάη,

ἀφήσατε λαμπρὰς ἀναμνήσεις, νῦν ὅτε καὶ πάλιν κατέχετε τὸ ὑψηλότερον τῶν ἀξιωματῶν, σπεύσατε τιμῶς εἰς τὸν κακόβουλον αὐτὸν Ἐπιθεωρητὴν συλλαμβάνοντες ἀπὸ τὸ αὐτὶ τὸν θρασὺν αὐτὸν τύραννον, ὅπως τὸν στείλητε εἰς Γορτυνίαν, ὅπου θὰ συνεχίσῃ τὴν ζωὴν τῶν καφενειῶν τὴν ὁποίαν διῆγε πρότερον ὡς Πausanίας, παραμένων διαρκῶς εἰς αὐτὰ καὶ παραγγέλλων καφε μισὸ φλιτζάνι καὶ ναργιλέ ἀτζέμικο.

Ἡ Διεύθυνσις.

Ο “ΣΩΤΗΡ,”

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ

ΚΛΙΝΙΚΗ

Θ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Καθηγητοῦ—Χειρουργοῦ—Γυναικολόγου

*Εἰς εὐάερον καὶ πάλλευκον μέγαρον τῆς οδοῦ
Παισιῶν ἀριθ. 94.*

Τμημα ἔσωτερικῶν ἀσθενῶν

Εἰς τὴν Κλινικὴν γίνονται δεκτοὶ μόνον οἱ πάσχοντες ἐκ χειρουργικῶν καὶ γυναικολογικῶν νοσημάτων. Ἡ δαπάνη συντηρήσεως ἡμέρας 12 τὴν ἡμέραν, Βασ. Θέσεως 10 δρ. Γης Θέσεως 8 δραχ. Οὐδεμία ἄλλη δαπάνη ὑποχρεωτικὴ.

Εἰς τὴν Κλινικὴν κατηρίσθη ἡμῆμα ἀπόρων δραχ. 5 μόνον τὴν ἡμέραν. Οἱ ἄποροι χειρουργοῦνται δωρεάν.

Τμημα ἐξωτερικῶν ἀσθενῶν

Ἐξετάζονται καθ' ἑκάστην 5—6.

Οἱ ἄποροι δωρεάν ἐκάστην Δευτέραν καὶ Παρασκευὴν ὥρα 5—6 Μ. Μ.

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ